

de Vogelvrienden Krimpen

Onze Vogels

Maandblad van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers | 71^e Jaargang

Nummer 6 | Juni 2010

43

Onder andere in dit nummer:

Kweekverslag van de pimpelmees – 189

Internationale kruisbekkeshow – 190

De kweek met Forpussen Oogring dwergpapegaai – 202

DE DIAMANTVINK – *Stagonopleura guttata* (Shaw)

De diamantvink is al meer dan twee eeuwen bij de liefhebbers bekend. Al in 1792 kwamen de eerste exemplaren naar Europa. Aanvankelijk zeer sporadisch, maar vanaf 1870 zeer regelmatig. Dat is zo gebleven tot aan het uitvoerverbod dat Australië in de zestiger jaren van de vorige eeuw instelde. Ook tijdens de beide wereldoorlogen lag de import enkele jaren stil. De diamantvinken van vandaag zijn alle afkomstig van Europese nafok. Importen zijn er immers niet meer. Dat is enerzijds een groot voordeel, want als we er de oude boeken op naslaan, viel het acclimatiseren indertijd niet mee en waren de verliezen groot. Anderzijds is het thans zo dat we het met het huidige bestand moeten doen en geen gelegenheid meer hebben verloren gegane erfelijke eigenschappen door middel van wildvang weer recht te breien. Gelukkig mag de gemiddelde kwaliteit van het huidige in gevangenschap gehouden diamantvinken best gezien worden. Laten we met z'n allen ervoor zorgen dat het zo blijft.

Herkomst

Oost-Australië van zuidelijk Queensland door het oostelijke deel van Nieuw-Zuid-Wales en door Victoria en het zuidoosten van Zuid-Australië tot aan het schiereiland Eyre en het eiland Kangaroo.

Soortbeschrijving

Man en pop: lengte ongeveer 12 cm. Schedeldek, nek en halszijden zijn parelgrijs, de wangen zilvergrijs, de teugels zwart. Het vleugeldek, de vleugelpennen, mantel en rug zijn grijsachtig bruin. Kin- en keelstreek wit. Dwars over de borst - van vleugelbocht naar vleugelbocht - loopt een ongeveer 12 mm brede zwarte band die aansluit op de met witte stippen bezette zwarte flanken. Onderborst, buik en anaalstreek zijn wit. Stuit- en bovenstaartdekveren hebben een helder signaalrode kleur, onderstaartdekveren wit. De grote staartveren zijn zwart. De snavel is koraalrood. De oogkleur is bruin, rondom het oog een ietwat geparelde rozerode lidrand. Poten en nagels zijn donkergrijsbruin.

Het geslachtonderscheid is slechts minimaal. Veelal is de pop iets smaller en kleiner van bouw, vaak is de borstband smaller dan die van de man, terwijl de teugels vaak wat minder glitzwart tonen. De verschillen zijn echter zo klein en kunnen hooguit als een aanwijzing dienen. Het beste kan men afgaan op de rozerode lidrand om het oog die bij de man iets donkerder is en breder.

Biotoop

De diamantvink is van oorsprong een bewoner van de droge grasvlakten met veel laaggroeiend struikgewas en hier en daar een boom. Houdt zich graag op in de nabijheid van waterlopen en heeft zich in de loop der jaren tot een echte cultuurvolger ontpopt en komt bijgevolg ook veelvuldig voor in gewone parken en tuinen. Diamantvinken broeden meestal paarsgewijs, maar er zijn ook meldingen

van koloniebroed. Buiten de broedtijd vormen deze vogels kleine groepen van ongeveer 30 stuks. Het voedsel bestaat voornamelijk uit rijpe en halfrijpe

graszaden, gedurende de broedtijd aangevuld met allerlei soorten insecten en hun larven. De plaats van het nest is zeer verschillend, meestal in de buurt van water

in dichte bosschages of mistelstruiken, in eucalyptusbomen, acacia's en hakeabomen, gewoonlijk 2-3 meter boven de grond, vaak nog lager, maar ook hoger soms tot 30 m. Nestelen in cultuurgebieden ook in sierstruiken en fruitbomen, in het bijzonder in citrusbomen. Menigmaal zijn nesten aangetroffen in de onderbouw van roofvogelhorsten. Ook zijn nesten aangetroffen tegen met klimop begroeide gevels van woonhuizen. Het nest zelf is vrij omvangrijk en doet veelal wat slordig aan. Het bestaat uit een nestkamer en een soort invliegtunnel. Veel nesten van diamantvinken hebben een tweede nestingang. Meestal tegenover de eigenlijke invleggang, maar ook wel opzij ervan. Opvallend is dat de tweede nestingang geen invliegtunnel heeft en slechts zelden gebruikt wordt. De betekenis ervan is nog een vraag, mogelijk heeft deze in bepaalde omstandigheden de functie van nooduitgang. Zoals gezegd, bouwen de vogels een omvangrijk nest: lengte 24-30 cm, hoogte 12-20 cm, breedte 12-17 cm, lengte van de invliegtunnel 5-15 cm. Als nestmateriaal gebruiken ze lange grasshalmen, allerlei plantenstengels en dunne twijgen. Men heeft vastgesteld dat de vogels tussen de 500 en 800 halmen of stengels verwerken. De binnenbekleding van de broedkamer bestaat uit plantaardige pluizen en kleine veertjes. Wanneer de vogels slechts een slaapplek bouwen ontbreekt veelal de binnenbekleding, ook de invleggang wordt in dat geval vaak achterwege gelaten. De natuurlijke broedtijd in Australië valt

tussen augustus en januari. Behalve in de koudste maanden juni en juli, zijn ook in de overige maanden wel nesten met eieren gevonden. Gemiddelde nestgrootte 5-6 eieren, af en toe afwijkingen naar beneden of naar boven.

Huisvesting en verzorging

Over het algemeen genomen zijn diamantvinken sterke vogels die bij een goede verzorging vrij oud kunnen worden. Tegen vochtige kou zijn ze echter niet bestand. Gedurende de wintermaanden moet de temperatuur in het nachtverblijf niet onder de 10-12 graden Celsius komen. De beste huisvesting voor diamantvinken is een kleine voliëre waarin slechts één koppel is ondergebracht. Ofschoon de vogels in de wildbaan ook wel in kolonieverband schijnen te broeden, is de kans op een succesvolle fok het grootst wanneer men de vogels apart houdt. Buiten de broedtijd kan men diamantvinken echter met succes in een gezelschapsvolière plaatsen, mits de medebewoners van ongeveer gelijke grootte zijn. Diamantvinken gelden als redelijk verdraagzaam, maar staan bekend als verenpikkers wanneer ze met velen in een te kleine ruimte gehouden worden. Diamantvinken zijn niet al te moeilijke kostgangers. Als zaadmengsel kan het gewone mengsel voor tropische vogels dienen, verder veel groenvoer, rijpe en halfrijpe graszaden, vogelmuur, gekiemd zaad, trosgierst en dierlijk voedsel in de vorm van mieren eitjes en af en toe een meelworm. Vooral in de broedtijd is dierlijk eiwit onontbeerlijk. In de buitenvoliëre gaat

de diamantvink graag op insectenjacht; bladluis, vliegen, spinnen, zelfs kleine regenwormen worden niet versmaad. Ofschoon het zo nu en dan wel eens lukt de jongen uitsluitend met eivoer en halfrijpe zaden op stok te krijgen, gaat het broedsel vaak verloren doordat de meeste paren bij een gebrek aan dierlijk eiwit de jongen uit het nest gooien.

Diamantvinken houden van een bad, vooral 's morgens vroeg. In een niet al te diepe drinkbak duiken ze als het ware helemaal onder water en komen er drijfnaat weer uit. Dit herhalen ze het liefst enkele keren per dag. In de zomer is hiertegen natuurlijk geen bezwaar, maar bij slecht en koud weer doen ze dat ook en vatten dan dikwijls kou, met veelal fatale gevolgen. Het is daarom verstandig een en ander in de gaten te houden en bij winterse omstandigheden alleen in de verwarmde binnenvlucht gelegenheid tot baden te geven. Naast water mag maagkiesel, grit en kalk natuurlijk nooit ontbreken.

Fok

Zover is na te gaan, lukte de eerste fok met de diamantvink in 1859 in Frankrijk. Wanneer in Nederland de eerste keer met deze vogels is gefokt, is niet bekend. Het is moeilijk te zeggen of de diamantvink tot de goede of de slechte broeders behoort. Het is namelijk bij elk koppel anders. Treft men namelijk een paar dat het goed samen kan vinden en daarnaast onder optimale omstandigheden wordt gehouden, dan is het niets bijzonders wanneer de vogels het ene nest na het andere grootbrengen.

Advertenties

Pascal Hemel
Voliërebouw

De specialist in geïsoleerde nachtverblijven

Voliëres
Voliëre onderdelen
Geïsoleerde nachtverblijven
Dubbele kweekboxen
Broedmachines / Ziekenkooien
Luchtreinigers

Slaghekkerweg 1b
7497 NA Bentelo
Tel: 0547-292806
Fax: 0547-271541
E-mail: pascal.hemel@hetnet.nl
www.pascalhemelvolierebouw.nl
www.vogelhandelhemel.nl
www.g-onl

Openings tijden
Ma t/m vr 09.00 tot 17.00 uur
Zat van 10.00 tot 17.00 uur
Woensdag gesloten

G&O
Kunststofkooien

RIMO apparatuur
voor
professionele
dierversorgung

Lucht-
bevochtigers
v.a. € 45,-

De beste
verlichting!
True-Light en
Lichtdimmers

Kafmolen
5 jr garantie
€ 79,-

Schrikdraad
pakket
€ 137,-

Wij leveren daarnaast diverse spullen voor broeden en opfokken van jonge vogels uit voorraad! Check de site of vraag de folder aan

1 adres voor alles (telefonisch via internet, bezoek op afspraak) betrouwbare merken, uitstekende prijzen, service en garantie, 24 uur levering binnen Nederland, gratis folder op aanvraag **STATIONSSTR 55 BEST NEDERLAND**
0499-393 797 (wo-vrij-za) **meer info / bestel op**
INFO@RIMO.NL **www.RIMO.NL**

Het zijn dan ideale broedvogels voor de liefhebber. Maar soms is het van het begin af aan mis en tonen de vogels geen enkele belangstelling voor elkaar, laat staan dat ze aanstalten maken een nest te bouwen. Voorwaarde voor een succesvolle fok is in ieder geval de samenstelling van het broedkoppel. Diamantvinken zijn in de keuze van hun partner in ieder geval kieskeuriger dan de meeste andere prachtvinken. Het willekeurig bijeenzetten van een man en een pop leidt zelden tot succes en moet dan ook afgeraden worden. Het beste is de vogels zelf hun partner te laten kiezen. Men gaat dan als volgt te werk. Een groep vogels, mannen en poppen, wordt in de herfst of winter in een ruime volië bij elkaar gezet. Wanneer men de vogels van een gekleurd knijpringetje voorziet, heeft men na enige tijd wel gezien welke man zich tot welke pop aangetrokken voelt. Men hoeft dan niets anders meer te doen dan het betreffende paartje uit te vangen en in een apart vluchtje onder te brengen. Deze methode zal overigens bij elke vogelsoort tot goede resultaten leiden, maar is in het bijzonder bij diamantvinken van groot belang.

In het algemeen beginnen de vogels met de nestbouw direct na de hofmakerij. Dit laatste is een indrukwekkend schouwspel. Tijdens het balsen houdt de man een 50-80 cm, soms nog langere meestal groene grashalm in de snavel. Met de lengte van dit nestsymbool overtreft hij elke andere prachtvinkensoort. Eerst wordt met een schudbeweging de zwart-wit getekende flank in volle pracht getoond. Daarbij richt de man zich vol op, strekt de hals en buigt vervolgens de kop naar onder, tot de snavel de borstbevedering bijna raakt. In deze houding begint de man te 'dansen' waarbij de poten met een ruk gestrekt en vervolgens langzaam weer gebogen worden. Ondertussen worden de veertjes opgezet, zodat de vogel veel weg heeft van een dansend bolletje veren. Ondertussen is de pop de man genaderd, de man buigt zich diep in de richting van de pop waarbij hij er angstvallig voor waakt dat het popje zijn 'gezicht' niet te zien krijgt, alsof hij zich een beetje geneert voor zijn gedrag. Aldus krijgt de pop in de meeste gevallen alleen maar 's mans vurige staart te zien, het kopje afgewend met de snavel zijdelings naar boven gelijk een jong dat om voedsel bedelt. De paring zelf geschiedt in het nest. Het nestelen geschiedt bij voorkeur in natuurlijke of kunstmatig aangebrachte dichte bosschages. Wanneer halfopen nestkastjes aangebracht worden, moeten deze tenminste afmetingen hebben dat hierin een volledig nest gebouwd kan worden, d.w.z. ongeveer 18 x 18 x 25 cm. Zoals al eerder opgemerkt, bouwen diamantvinken ook in de natuur omvangrijke nesten. Dit gedrag neemt

in gevangenschap eerder toe dan af. Zebravinken tonen dit gedrag eveneens. Voor het broedverloop is het daarom belangrijk dat de drang tot nestelen zoveel mogelijk bevredigd wordt. Is dat niet het geval, dan blijft de drang tot nestelen ook na het leggen zo sterk, dat slecht gebroed of over het legsel heen gebouwd wordt. Als nestmateriaal dienen in ruime mate groene grashalmen, lange kokosvezel, sisaltouw en voor de afwerking veren ter beschikking te staan. Ook stengels van trosgierst of herderstasje worden graag voor het nest gebruikt. De vogels hebben een grote voorkeur voor lange bouwmaterialen. Hiermee dienen we dus rekening te houden. Meestal sleept de man het nestmateriaal aan, samen bouwen ze dan het nest. Als het legsel compleet is, broeden beide partners afwisselend. 's Nachts zitten beide vogels op het nest, maar vermoedelijk broedt dan alleen de pop en zit de man erbij. De vogels broeden vast. Nestcontrole is meestal geen probleem. Na 12-13 dagen komen de eieren uit. Beide ouders voeren. Al na een paar dagen kan men de jongen in het nest horen bedelen. In vergelijking met andere prachtvinken is de nestduur tamelijk lang, ca. 24-25 dagen. Wanneer de jongen eenmaal uitgevlogen zijn, zijn ze echter tamelijk ver ontwikkeld, kunnen tamelijk goed vliegen en nemen vrij kort na het uitvliegen al zelfstandig voedsel op. Pas uitgevlogen diamantvinken hebben een bruinrijze schedel en een olijfgroen rug- en vleugeldek. Stuit- en bovenstaartdekveren zijn rood. De staart is zwartbruin. De zijden van de kop olijfgroen, borst en flanken olijfgroen, de flanken met grijs-witte streepjeachtige druppeltekening. Het onderlijf is wit. De snavel is nagenoeg zwart met blauwachtige snavelpapillen. De jeugdruï is op een leeftijd van ongeveer 3-4 maanden en neemt ongeveer 12 weken in beslag. Bij een gebrekkige voeding kan het echter veel langer duren. De snavelkleur laat het langste op zich wachten. Het duurt ongeveer een jaar tot de snavel volledig is uitgekleurd. De verkleuring begint aan de basis en zet zich voort tot aan de snavelpunt. Lange tijd blijft het rood lichter van tint dan dat van de ouders en daaraan herkent men de jongen het eerste jaar van de oudervogels. De ringmaat voor diamantvinken is 2,7 mm.

Mutaties

Van de diamantvink zijn een viertal kleurmutaties bekend. Ik zal ze hier even kort aantippen. Voor een meer gedetailleerde beschrijving kunt u dan de standaardreizen raadplegen.

Bruin

Kop en nek zijn lichtbruin, de wangen een nuance lichter getint, teugels, borstband, flanken en staart zijn zwartbruin, kop en wangen lichtbruin, de wangen een nuance

lichter dan de kop, mantel, vleugeldek, rug en vleugelpennen bruin, de grote staartpennen zwartbruin. Alle overige kleuren als de wildkleur. De bruinfactor verhindert de laatste fase van de pigmentsynthese waardoor bruin in plaats van zwart eumelanine wordt gevormd. De bruinfactor vererft geslachtsgebonden of beter, is gekoppeld aan het Z-chromosoom (in het verleden aangeduid met X-chromosoom) en recessief ten opzichte van de wildfactor (lees: ongemuteerde bruinfactor).

Bleekrug

Kop en nek zijn zilvergrijs, de wangen een nuance lichter van kleur, teugels, borstband, flanken en staart zijn zwart, mantel, rug en vleugeldek lichtbruin, ietwat grijs bewaasd, vleugelpennen lichtbruin. Alle overige kleuren als de wildkleur. De bleekrugfactor reduceert in belangrijke mate de hoeveelheid eumelanine in de bevedering van het rug- en vleugeldek, alsmede in de vleugelpennen waardoor de kleur van de bovendelen nagenoeg lichtbruin worden. De bleekrugfactor is eveneens gekoppeld aan het Z-chromosoom en recessief en opzichte van de wildfactor.

Oranjesnavel

Het rood van de stuit en de bovenstaartdekveren is veranderd in oranjegeel. Ook de snavel is oranjegeel gekleurd. De oranjesnavel is een typische carotenoidenmutatie die de volledige ontwikkeling van het rode kleuraandeel in de bevedering van de stuit, het bovenstaartdek en in de hoorndelen van de snavel reduceert als gevolg waarvan er oranjegeel in plaats van rood ontstaat. De oranjesnavel factor vererft autosomaal en is recessief ten opzichte van de wildkleur.

Pastel

Kop en nek, mantel, rug- en vleugeldek tonen lichtzilvergrijs, teugels, borstband, flanken en staart zijn grijs, vleugelpennen lichtzilvergrijs ietwat crèmeachtig bewaasd. Alle overige kleuren als de wildkleur. De pastelfactor veroorzaakt een eumelaninereductie van ongeveer 50% in de bevedering. Ook de pastelfactor vererft autosomaal en is recessief ten opzichte van de wildfactor.

Opmerkingen

Er bestaan momenteel ook bruine geelsnavels en dito bleekruggen en pastellen, geen aparte mutaties, maar gewoon een combinatie van erfelijke factoren. De geelsnavelfactor is in beide kleurslagen zonder veel moeite in te fokken. Theoretisch kan men ook de bruinfactor en de bleekrugfactor met de pastelfactor combineren, maar of dat zinvol is, waag ik te betwijfelen.

Tekst: H.W.J. van der Linden
Foto: Piet Onderdelinden

DE KLEURSTOFFEN IN DE BEVEDERING.

Kleuren zijn niet alleen een verfraaiing van het uiterlijk van een vogel, ze hebben ook nog een functie. Ze kunnen onder andere dienen als schutkleur, een verschijnsel dat we wel zien bij vogels die op de grond broeden. Het kan ook een herkenningsteken zijn voor soortgenoten. Van sommige vogels zijn de kleuren in de loop van de tijd veranderd. Dat was het gevolg van evolutie en het kweken door de mens.

Aan dit laatste danken we de kleurslagen die we momenteel bij de kleurkanaries aantreffen. We kennen in onze kanariewereld een groot aantal van die kleurslagen. Al deze kleurslagen hebben hun uiterlijk te danken aan een combinatie van diverse kleuren, al dan niet samen met factoren die een bepaalde werking hebben op bovengenoemde combinatie van kleuren. De kleuren, waar wij bij onze kleurkanaries mee te maken hebben zijn; zwart en/of bruin in combinatie met wit, geel of rood. Hierbij kunnen al deze kleuren, behalve wit, van zo weinig mogelijk tot zo veel mogelijk aanwezig zijn. Samen met een combinatie van de eerder genoemde kleuren kunnen ook nog andere factoren aanwezig zijn die invloed hebben op de totale kleuruiting. Deze zijn; De pastelfactor, de grijsvleugelfactor, de satinetfactor, de ivoorfactor, de mozaïekfactor, de inofactor, de opaalfactor, de topaasfactor, de eumofactor, de onyxfactor, de kobaltfactor, de jaspisfactor (verkregen door bastaardering), de azulfactor, de blauwfactor, de ivoor factor, de schimmelfactor en de intensiefactor. Deze factoren kunnen ook in combinatie met elkaar voorkomen.

Soorten kleuren.

De kleuren die in de bevedering van vogels worden aangetroffen, worden bepaald door de structuur van de kleurstof en de bevedering. Veren kunnen een structuur bezitten waardoor het invallende licht op verschillende manieren wordt gereflecteerd. Denk maar aan een laagje olie op het water. Deze kleuren worden structuurkleuren genoemd. Er zijn twee soorten structuurkleuren; Iriserende kleuren en Niet-iriserende kleuren.

Iriserende kleuren veranderen met de hoek waarmee het licht op een veer valt. Deze kleuren zien er metaalachtig uit en worden veroorzaakt door een laagje keratine op het oppervlak van de baardjes en door kleine korreltjes melanine die in een dun laagje vlak onder het oppervlak van de baardjes zitten. Door deze twee oorzaken wordt het licht dat op een veer valt ontleed. De

Menieborst nectarvogel – *Cinnyris nectarinoides*. (black-bellied-sunbird) Foto: Pieter van den Hooven
Een mooi weergave van iriserende kleuren, de kop en hals van deze vogel zijn echt metaalachtig van kleur.

kleuren waaruit het licht is samengesteld, worden daarna naar de waarnemer teruggekaatst. Niet-iriserende kleuren ontstaan doordat het licht wordt verstrooid wanneer het door zeer kleine met lucht gevulde holten in de keratine van de baarden valt. Deze

kleuren veranderen niet met de invalshoek van het licht. Behalve deze niet-iriserende kleuren kunnen kanarieveren ook melanine en/of carotenoïde bevatten. Hierdoor ontstaan de gepigmenteerde en de niet-gepigmenteerde kleurslagen. Melanine en carotenoïde zit niet alleen in de veren, Vaak

Foto Piet Onderdelinden. Op de foto een goed rood intensieve welke door het toedienen van canthaxantine een zeer mooie egale rode kleur heeft gekregen.

zijn de snavel, de pootjes en ook het oog voorzien van melanine. De kleuren die een kleurkanarie kan hebben, zijn kleuren als gevolg van melanine bezit, al dan niet in combinatie met geel of rood carotenoïde of de kleurbeletter wit. Alle kanarieveren zijn niet in het bezit zijn van iriserend structuurkleuren. Wel komen bij kanaries niet-iriserende structuurkleuren voor.

Melanine of pigment.

Onder melanine verstaan we de donkere kleurstof die als pigment in de bevedering van kleurkanaries voorkomt. Deze donkere kleurstof komt in diverse kleurnuances voor, zoals zwart, donkerbruin, roodbruin, lichtbruin of nog lichter.

We onderscheiden twee soorten melanine; Eumelanine; Deze varieert van zwart tot donkerbruin, of nog lichtere kleurnuance Phaeomelanine; Deze varieert van bruin tot lichtbruin, of nog lichtere kleurnuance Beide soorten worden in de bevedering, de huid en de hoornvellen van een gepigmenteerde kanarie aangetroffen. Samen vormen zij een melanine kleur. Uit de praktijk is bekend, dat er een grote variatie bestaat in de uitingen van de verschillende melanine Dit hangt af van de mate waarop beide soorten onder invloed van factoren tot ontwikkeling zijn gekomen. Het voert me nu te ver om het ontstaan van melanine uit te leggen, voor hen welke hieraan behoefte hebben is er gedetailleerde literatuur te verkrijgen.

De vermindering van melanine.

De vorming van melanine wordt behalve door de invloed van het enzyme tyrosinase, mede bepaald door invloed van diverse genen of groepen genen (lees factoren of erfelijke eigenschappen). Zo kan het voorkomen, dat het oxydatieproces normaal optreedt. De melanine verandert noch van kleur, noch van structuur maar verschillende genen oefenen een zodanige invloed uit op de melanine korrels, dat er veranderingen optreden in de samenstelling en het aantal van deze korrels. Er treedt een reductie op van melanine. Van deze melanine reductie zijn twee vormen bekend; Kwantitatieve reductie en Kwalitatieve reductie.

Een kwantitatieve reductie is een reductie van het aantal melanine korrels. Toelichting: Als op een bepaald oppervlak 1000 phaeomelanine korrels aanwezig zijn en deze als zodanig zorgen voor een bepaalde bruine kleur, zijn er nu door deze reductie maar 500 korrels aanwezig. Hierdoor krijgen we een afzwakking van de oorspronkelijke kleur. Zouden 1000 phaeomelanine korrels de kleur donkerbruin vormen, dan zal bij het bezit van 500 korrels, de kleur lichtbruin zijn. Een kwalitatieve reductie is een aantasting van de kwaliteit van de gevormde eumelanine. Toelichting: Als in dit geval, op een bepaald oppervlak 1000 eumelanine staafjes aanwezig zijn en deze als zodanig

zorgen voor een bepaalde zwarte of donkerbruine kleur, dan zijn door deze reductievorm evengoed nog 1000 staafjes aanwezig. De kleur van één staafje afzonderlijk is beduidend lichter. Hierdoor krijgen we ook weer een afzwakking van de oorspronkelijke kleur. Zouden 1000 eumelanine staafjes de kleur zwart vormen, dan zal door het bezit van 1000 lichtere gekleurde eumelanine staafjes, de kleur minder zwart zijn.

Carotenoïde of vetstofkleur.

Behalve de donkere kleurstoffen kennen we ook lichte kleurstoffen in de bevedering van kleurkanaries. We noemen deze lichtere kleurstoffen carotenoïde kleuren of vetstofkleuren. Carotenoïden komen voor in plantaardige voedingsstoffen en zijn in vet oplosbaar. De benaming vetstofkleur is van deze eigenschap, in vet oplosbaar, afgeleid. Er zijn 275 verschillende carotenoïden bekend. Het voert me te ver deze allemaal te vernoemen. Enkele veel bij vogels voorkomende soorten zijn; geelcarotenoïde in de vorm van luteïne, zeaxanthine en kanariexanthophyl, roodcarotenoïde in de vorm van canthaxanthine, rhodaxanthine, astaxanthine en cryptoxanthine.

De vorming van carotenoïde.

Als via de voeding carotenoïden worden opgenomen dan kan de kanarie deze onder invloed van een enzymenwerking omzetten in een kleur. De carotenoïden komen dan voor in de hoornlaag van de veren, in de huid, het weefsel, de lever en de eidooier.

43

Foto Theo van Kollenburg. Op de foto een Aagaat rood mozaïek welke geen kleurstimulerende middelen heeft gekregen en hierdoor een oranje kleur toont.

De kleurafzetting van de carotenoïden in de bevedering vindt plaats onmiddellijk bij het begin van de veergroei. De carotenoïde zet zich dan reeds af in zeer kleine vetkorreltjes.

Gedurende de verdere groei verspreidt de kleurstof zich gelijkmatig over de veer. De gele kleur bij de kanarie komt tot stand doordat de in het voedsel aanwezige

luteïne door de werking van een enzyme omgezet wordt in kanariexanthophyl. Deze carotenoïde komt niet in planten voor. Van de carotenoïden bezit de kanarie alleen het gele kanariexanthophyl. Door kruisingen van een kanarie met de kapuzensijts (*Spinus cucullata*), die in de rode bevedering zowel kanariexanthophyl als canthaxanthine heeft, werden vruchtbare mannen gekweekt. Door deze vruchtbare bastaarden werd de erfactor, waardoor uit luteïne, canthaxanthine kan worden aangemaakt, overgebracht op de kleurkanarie. Het gevolg was de rode kanarie. Er bestaan ook carotenoïden die direct de bevedering kleuren. Zelfs een gele kanarie wordt door het verstrekken van canthaxanthine in de voeding, oranje of rood van kleur. Een voeding met beta-caroteen daarentegen heeft bij een goede gele kanarie geen effect. Is een kanarie echter in het bezit van de erfactor voor roodvorming, dan kan deze hiermee wel zijn rode of oranje kleur tot ontwikkeling brengen.

Het voeren van beta-caroteen kan dus een heel effectieve handeling zijn om u gele vogels te selecteren op de zuiverheid van het geelbezit. Wortelen zijn rijk aan beta-caroteen indien je deze tijdens de rui voert aan je gele vogels kun je hierdoor je vogels op de juiste gewenste gele kleur selecteren. Een kanarie welke in het bezit is van een zeer minimale omzetting voor rood zal dit hierdoor ook tonen. Onnodig te vertellen dat deze uitgeselecteerd dient te worden.

43

Foto Theo van Kollenburg. Op de foto een geel schimmel met een zuivere gele kleur welke door het voeren van beta-caroteen niet oranje zal opkleuren.

KWEEKVERSLAG VAN DE PIMPELMEES (*Parus caeruleus*) 2009.

Ik heb in april 2009 een koppel pimpelmezen gekocht en in een voliëre van 1 x 3 x 1,90 mtr. gezet die beplant was met twee coniferen en wat grassoorten. Ik heb er twee berken broedblokken opgehangen en verschillende soorten nestmateriaal bij gedaan. Nadat ze het nest hadden uitgekozen zijn ze begin mei begonnen met nestbouw. Het is een keurig afgewerkt nest geworden.

Op 10 mei heb ik een nestcontrole gedaan en zag dat er drie eieren inlagen die waren afgedekt met nestmateriaal. De vogels zaten volgens mij nog niet vast op het nest. De tweede controle heb ik op 14 mei

gedaan en heb toen minimaal zes eieren geteld. Uiteindelijk op 21 mei zag ik dat het er negen waren. Na ongeveer 14 dagen broeden zijn op 27 mei de eerste vijf jongen uitgekomen. Na nog een controle op 29

mei was er volgens mij één ei nog niet uitgekomen. De oudervogels vliegen af en aan met verschillende soorten dierlijk voedsel zoals, buffalo's, pinkies, wasmotten en ook diepvriesvoer. Het voer wordt bepoederd met Avis maximix.

Op 31 mei worden negen vogels geringd met 2,5 mm ringen die ik bekleeft met ventielslang. Ik heb hulp ingeroepen van een vogelvriend, omdat ik geen ster ben in het ringen van zulke kleine vogels. De jongen zien er goed uit ondanks dat er wel verschil in grootte is, omdat ze niet allemaal even oud zijn. Dat houdt in dat de jongen, ook de jongste, zeer goed gevoerd worden door de ouders. Telkens als een van de ouders uit het blok komt nemen ze de ontlasting mee dat in een soort van zakje zit. Op deze manier wordt het nest zeer goed schoon gehouden. Op 16 mei zijn acht vogels uitgevlogen. Het negende jong is niet gevonden.

Wat mij opviel is dat de vogels allemaal grijs getint waren op het moment van uitvliegen. Het heeft weken geduurd voordat er echt kleur door kwam zoals geel en blauw. De pimpelmees is voor mij een leuke en zeer bewegelijke vogel en zeker de moeite waard om mee te kweken.

Foto genomen 24-05-2009 9 eieren van de pimpelmees

B. van den Belt
Dronten
Foto: Piet Onderdelinden

INTERNATIONALE KRUISBEKKENSHOW

Bezoek aan de 8ste Internationale Kruisbekkenshow in Stumm, gelegen in het wonderschone Oostenrijkse Zillertal. De nationale vogel in Oostenrijk is de kruisbek. Bij elke vogelliefhebber in Oostenrijk hangt achter het huis in een speciaal ontworpen kooi een kruisbek man, gehouden voor zijn kleur en zang.

De kruisbek die veel voorkomt in de beboste bergen van Oostenrijk leeft daar van de zaden van de dennenappels. In de winter omstreeks januari, februari als er volop dennenappels met rijpe zaden aanwezig zijn, broedt hij. Deze vogels kunnen blijkbaar goed tegen de kou. In Oostenrijk komen twee soorten kruisbekken voor; de Fichtenkreuzschnabel is de kleine kruisbek en de Kiefernkreuzschnabel wordt bij ons de grote kruisbek genoemd. De vogels hebben deze Oostenrijkse naam te danken aan de soort dennenboom waarin ze veel voorkomen. Op de show komt men ook de Bindenkreuzschnabel (witbandkruisbek) tegen. Deze soort eet hoofdzakelijk larikszaden en broedt in Siberië, maar bereikt in invasiejaren Scandinavië en broedt daar dan ook. Ook ziet men op

deze show een groot aantal Himalaya kruisbekken. Deze tropische vogel is bijna de helft kleiner dan de kleine kruisbek. Het is een prachtig vogeltje waaraan echter een groot prijskaartje hangt.

De mannetjes van de kruisbekken krijgen pas in hun tweede levensjaar de prachtige mooie rode lichaamskleur, de poppen blijven groenachtig/geel van kleur. De jongen brengen ze groot met rijpe zaden van de dennenappels. Door deze voedingswijze is het lichaam zo met hars doortrokken dat het als de dood is ingetreden slechts uiterst langzaam tot ontbinding overgaat. Kruisbekken worden de papegaaien van de Europese bossen genoemd, daar ze bij het klimmen door de op en neer wiegende takken ook van hun snavel gebruik maken. In Schotland

komt ook nog een kleine kruisbek voor met een wat grotere snavel. Deze soort leeft uitsluitend in Schotse dennenbossen.

Tijdens de regeerperiode van Keizer Rudolf II van Oostenrijk omstreeks 1579 kregen vogelliefhebbers toestemming om in het najaar vogels zoals kruisbekken, goudvinken, putters en sijzen te vangen. Deze vogels werden dan in een met dennentakken ingericht verblijf ondergebracht en goed verzorgd. Aan het eind van het jaar in november, werd er dan met eigengemaakte kooien een keuring met tentoonstelling gehouden. In die tijd een geweldig vermaak.

Wanneer de winter voorbij was, werden de vogels uit hun verblijf gehaald en kregen

43

ze weer hun vrijheid terug. Het blijkt dat er in het Salzkammergut in de buurt van Bad Ischl, Bad Aussee en Gmunden nog vogelliefhebbers zijn die nog over zo een vergunning beschikken. Over deze oude manier van vogels houden hebben Oostenrijkse vogelliefhebbers een prachtige videofilm gemaakt, waarin men kan zien hoe dit in die tijd gebeurde. Deze film heeft de passende titel: *Jagd des kleinen Mannes* (Jacht voor de kleine man) gekregen. In de films ziet men het maken van kooitjes en vangnetjes, de manier van vangen, het houden en verzorgen, de keuring, het tentoonstellen en het terug geven van de vrijheid.

Mijn broer en ik vieren al ongeveer 30 jaar samen met onze gezinnen vakantie in Oostenrijk. In die tijd hebben we met vele Oostenrijkse vogelvrienden kennis gemaakt, ik mocht zelfs een ledenvergadering meemaken. Afgelopen najaar werden we voor de vijfde keer uitgenodigd om de kruisbekkenshow te komen bezoeken. De keren daarvoor moesten we steeds verstek laten gaan, dus moest het er nu maar eens een keer van komen.

Donderdag 22 oktober 2009 zijn we 's morgens vroeg vertrokken en 's avonds om 18.00 uur zijn we aangekomen bij het hotel, 100 meter verwijderd van de

tentoonstelling. Vrijdagmorgen om 9.00 uur was de tentoonstelling open en toen waren wij ook aanwezig. De keuring had donderdag reeds plaatsgevonden. De tentoonstelling werd gehouden in een bloemenkas, verdeeld in een grote ruimte waar men kerststukken vervaardigde, een kas met allerlei kerstartikelen, een grote tentoonstellingsruimte met verkoop en een restauratieruimte waar plaats was voor 200 tot 300 mensen. Ook was er een grote tombola en een spijkerslaan-bar, waar je op de vlotte Oostenrijkse manier door de dames van de vereniging werd verzorgd. Zaterdagavond vond de prijsuitreiking plaats. We hadden voor de mooiste vogel van de Tiroler Meisterschaft (Districtshow) een Delftsblauw bord meegebracht. Dit werd zeer op prijs gesteld door de winnaar. De avond werd muzikaal verzorgd door een Tiroler muziekgroep. Het hotel waar we verbleven was bijna helemaal volgeboekt met vogelliefhebbers uit diverse landen, zodoende was er 's avonds genoeg stof om met elkaar te discussiëren.

Op de internationale kruisbekkenshow waren 350 kruisbekken, haakbekken en bastaarden ingestuurd. Er werden alleen enkelingen gevraagd, verdeeld in negen showklassen met in elke klas een 1-2-3 winnaar. Vogels werden ingestuurd vanuit Duitsland, België, Zwitserland, Italië,

Zuid-Tirol, Nederland en Oostenrijk. Elke inzender kreeg een herinneringsgeschenk, de prijswinnaars ontvingen een uit hout gesneden klok met een geschilderde kruisbek erop. De buitenlandse inzender van de vijf hoogst gewaardeerde vogels kreeg het weekend van vrijdag tot zondag gratis verblijf in het hotel en de inzender van de meeste ingezonden vogels kreeg een geldprijs.

De vereniging die dit evenement organiseert heet Vogelverein Brixlegg und Umgebung.

De voorzitter is Friedl Wasserer, de secretaris heet Andrea Moser. De penningmeester heet Willy Ebner en is een Nederlandse vrouw uit Amsterdam getrouwd met een Oostenrijker. Het is een vereniging waar de leden het hele weekend bikkellhard moeten meewerken, maar als beloning daarvoor gaan ze elk jaar met de bus inclusief overnachting en zakgeld gratis naar de COM Wereldshow.

Mijn broer en ik hebben een weekend lang genoten van het mooie Alpenland, mooie vogels, en Tiroler gezelligheid. Het was de moeite van 1800 km autorijden meer dan waard.

Informatie te vinden op www.vogelzucht-brixlegg.net en www.loxia.net

GOUDVINKEN KWEKEN. PUUR NATUUR!

Puur natuur is wel wat te veel gezegd. Laat ik het nuanceren naar, kweken zonder pleegouders en medicatie vrij. Er wordt ook niet bijverlicht en ook niet verwarmd. Mijn kweekverslag van 2008 hebben jullie kunnen lezen in het februari nr. van 2009 van 'Onze Vogels'. Met 21 jongen van 3 koppels goudvinken was dat voor mij een topjaar. Sindsdien is er veel veranderd in mijn leven en ook voor mijn goudvinken. Ik ben verhuisd van een grote tuin naar een minituintje, een postzegeltuintje zoals ik het noem. Kweekte ik eerst in vluchten van 2 x 2 x 2m, in het nieuwe tuintje werden het kooien van 1 m breed en 2 m hoog en 1,40 m diep. Zo was de planning en zo zijn ze gemaakt. Geen voergang ervoor, omdat er geen ruimte was. Bij een flinke regenbui werd de bodem nat en soms ook het voer. Dit was niet goed. Een vochtige bodem en goudvinken, dat gaat echt niet samen. Het gevolg was dat mijn twee beste kweekpoppen na enkele weken dood lagen en later ook nog een man.

De voliëres werden omgebouwd naar kooien van 80 x 80 x 80 cm. en nu met een voergang ervoor. Dat is echt onmisbaar en ik had zes kooien in plaats van drie voliëres en het belangrijkste; droge kooien. Ik kon nog twee poppen kopen en één man zou ik gebruiken voor wisselbroed. Het was inmiddels al maart toen de twee nieuwe poppen in mijn bezit kwamen. Helemaal gerust was ik toch niet of alles wel goed zou gaan, maar de vogels hadden het prima naar hun zin.

De klassieke voorjaarsschermutselingen bleven niet uit en soms moest de man en ook wel eens de pop, enkele uren in een tentoonstelling kooi geplaatst worden. Half april broedden alle drie de poppen en één man werd om beurten bij twee poppen geplaatst. Dat leek goed te lukken, maar toch hadden alle poppen onbevuchte eieren. Dat was ik niet gewend van mijn goudvinken. Ik heb de poppen 13 dagen laten broeden en daarna alle eieren verwijderd. Weer nieuwe nesten gegeven en de poppen gingen aan de slag met het bouwen van een nieuw nest. Ik was aan het evalueren gegaan. Twee nieuwe vogels, kweken in kleinere kooien, misschien wordt het dit kweekseizoen wel niks meer met de goudvinken. Maar de goudvinken dachten er anders over. De man die ik gebruikte als "Don Juan" om bij de poppen in kooi één en twee zijn werk te doen en ook het vaste koppel in kooi drie deden het de tweede ronden prima. Pop 1 en pop 2 kregen elk 4 jongen en pop 3 kreeg er 3. Ze groeiden voorbeeldig op en bij pop 1 was er ook nog een bruin jong, want de "Don Juan" is split voor bruinpastel. Gekoppeld aan een wildkleur pop geeft dat de volgende uitkomst.

Wildkleur/bruin pastel x wildkleur
wildkleur/bruin/pastel mannen
wildkleur/pastel mannen

23

wildkleur/bruine mannen
wildkleur mannen
wildkleur poppen
bruine poppen
pastel poppen
bruinpastel poppen

Met 11 jonge goudvinken was ik al dik tevreden. Het was voor mij en ook voor de vogels toch wennen aan de nieuwe kooien. De pop in kooi twee kreeg weer vinders in de buik en ze copuleerden dat het een lieve lust was. Het werd een nestje met 4 eieren waaruit 4 jongen kwamen, 1 wildkleur en 3 bruinpastel. Over een mooi nestje gesproken. Toen de jongen tien dagen oud waren, was er net voor het donker worden een flink onweer. De jongen die zo goed als geen pluimen hadden wipten uit het nest. Ze terugleggen was geen optie, ze wipten er meteen weer uit. Voor eentje was het al fataal afgelopen en ik vreesde voor de andere drie hetzelfde lot, tot ik op het idee kwam om een nestkorfje op het andere korfje te bevestigen en dat was geweldig, want ze konden er niet meer uit. Ik knipte er een draadje tussenuit, zodat de pop de jongen kon voeren en dat deed ze perfect. Het vederpak van de jongen gaf nog niet genoeg isolatie en daarom legde ik er 's avonds een gastendoekje op. (Voor de Belgen; een klein handdoekje.)

De overgebleven jongen - één wildkleur en twee bruinpastellen - zijn uitgegroeid tot hele mooie goudvinken. 14 Jongen in een best wel bewogen kweekseizoen. Het was vooral een seizoen van aanpassen voor de vogels en zeker ook voor mij. Het meest trots ben ik toch wel op het laatste nestje. Die drie jongen geven mij het gevoel dat ze hun leven aan mij te danken hebben.

Wat de voeding betreft, blader even terug naar 'Onze Vogels' van 2009 en zie het kweekverslag van 2008. Een heel belangrijk punt bij de kweek van goudvinken is een washandje op het nest leggen als de pop in de nacht niet meer op de jongen gaat zitten en de jongen nog niet volledig in de veren zitten. Ook moet je de mannen in de gaten houden, zij kunnen soms heel vervelend doen. Als hij echt gekke dingen doet, zet hem maar in een tentoonstellingskooi bij de pop, zodat ze elkaar wel kunnen zien. Als ik de goudvinken onkruiden geef is dat voor mij genieten. Met mijn stoeltje voor de kooi en ook als ze een bad nemen, is dat heerlijk om naar te kijken. Mijn zoon plant elk jaar zonnebloempitten in zijn tuin. Die mag ik altijd hebben voor mijn goudvinken. Dan snij ik voor elk koppel een spie, zoals je een taart snijdt en dan is het feest bij de goudvinken.

Zo, dat was het weer, mijn goudvinkenkweek van 2009 met 14 prachtige jongen en een ervaring rijker en

dan tot slot nog een leuke anekdote.

Voor de goudvinken hadden wij ingevroren pinkies gehaald bij Jack Evers in Sprundel. In de koelbox gezet en dan zo snel mogelijk naar huis om ze in de diepvries te zetten, maar we wilden nog even bij vrienden een vogelkooitje ophalen. Hele lieve mensen en de vrouw vraagt: "Drinken jullie een bakje koffie?" Ik met mijn koelbox naar binnen en vraag: "Mag dit even in de diepvries?" "Ja hoor, maar wat zit er in? Toch niet van die vieze beestjes?" Je had haar gezicht moeten zien! "Sorry Netje, maar dat komt echt niet

in mijn diepvries hoor." Dan maar snel koffie gedronken het kooitje ingeladen en met de pinkies naar huis.

Dames, laat ook eens wat van jullie horen en schrijf jullie kweekervaring op papier. Stuur het door naar de redactie, die kunnen altijd wel artikelen gebruiken. Laten we ook eens zien dat de vogelliefhebberij niet alleen een mannenwereld is. Iedereen een goed kweekseizoen gewenst voor 2010.

43

43

Een blok vol met jonge vogels daar voel ik mij zeer gelukkig bij.

STANDAARD GRASPARKIETEN, HET HELE JAAR DOOR

Het kan tegenzitten met de kweek en het kan meezitten. Als het tegenzit is het een kunst om de tegenslagen niet je humeur te laten beïnvloeden en dat valt eerlijk gezegd niet altijd mee. Op dit moment heb ik een paar volle nesten met jongen. Dan voel ik mij blij en geniet daar enorm van. Dan bekijk ik mijn jonge vogels en fantaseer hoe goed ze wel niet zullen worden. Mijn vrouw is wat terughoudender en zegt: "Het is logisch dat je blij bent, maar hoe vaak heb je het al niet meegemaakt dat juist je beste jong dood ging?" Ja, dat relativeren daar heeft ze ergens wel gelijk in. Dat weet ik ook wel, maar toch wil ik genieten van het moment.

Vanmorgen stap ik met eivoer blij mijn schuur binnen en ineens word ik woedend. Daar ligt mijn beste jong dood op de kooibodem. Gevulde krop, niets aan te zien, niet aangevallen door de ouders, maar gewoon dood. Gisteren was mijn vriend Harry op bezoek en ook hij was weg van dit jong. Hij zei: "De kop is nu al zo mooi dat zelfs de meeste volwassen vogels die wij te keuren krijgen daar niet aan kunnen tippen, echt een kampioenskandidaat, die vogel heeft iets extra's!" Nu dus niet meer, slechts dertig dagen oud geworden.

Met een kopje koffie probeer ik nu mijn teleurstelling van het dode jong te verwerken. Gisteren had ik dit superjong nog op mijn website gezet onder de naam Arendsoog en nu is alle moeite voor niets geweest. Na de koffie ga ik gewoon verder met het verzorgen van mijn vogels en ik bemerk dat mijn boosheid al gezakt is. Tijdens het schoonmaken van de kooien komt mijn plezier weer terug. In kooi één,

dat koppel waarvan de pop haar meeste eieren gewoon op de kooibodem legde, hoorde ik piepen. Het eerste jong is dus geboren en even later blijken het er zelfs twee te zijn. Uit dit nest heb ik ook nog drie eieren weg moeten gooien, waarvan de kiem afgestorven was. Dit is niet echt erg, want ze had er in totaal tien gelegd, waarvan één kapot was gevallen. Ze zit nu op twee jongen en nog vier bezette eieren die gewoon melkweit zijn. De jongen worden goed gevoerd door de pop. Ik heb stille hoop dat de andere vier eieren ook nog uitkomen.

Ik heb helaas die stille hoop moeten laten varen, want alleen de eieren die een volledige schaalontwikkeling hadden doorgemaakt zijn uitgekomen. De eieren die 's morgens op de kooibodem gelegd waren, die dus eigenlijk nog een uur of zes in de moederbuik hadden moeten blijven zitten, zijn niet uitgekomen. Ze waren wel bevrucht, maar de jongen zaten afgestorven in het ei. Twee jongen van de

tien eieren is dus een mager resultaat. Broedende poppen komen slechts weinig van de eieren af om zich te ontlasten. Dat is dan in één keer een grote natte klodder eruit. Ik verwijder die altijd, omdat vocht toch bacteriën aantrekt. De gewone droge keuteltjes van de man laat ik vaak meerdere dagen liggen, omdat daar vaak door de vogels nog aan geknabbeld wordt. Hier blijkt dat er B- vitamine in zit. In kooi vier bemerk ik dat de pop ineens een darmstoornis heeft. Ze spuit zeer dunne ontlasting naar buiten en dat stinkt enorm. Of dit nu komt omdat het drinkwater te koud was of omdat ze teveel eivoer heeft gegeten of teveel groenvoer, dat weet ik niet. Ik zal proberen dit te bestrijden door een aantal dagen achtereen Probiotik in het drinkwater te doen. Na vier dagen ziet de ontlasting er alweer wat beter uit. Normaal doe ik niets in het drinkwater, want water is bedoeld om afvalstoffen uit het lichaam naar buiten te brengen

Zet ik zo'n groep jonge vogels bij elkaar, mag u raden hoe vaak ik ze heb moeten vangen.

Dikke pech, dit jong is slechts 30 dagen oud geworden.

Beide jongen zijn precies 33 dagen oud. De overgoten is kort bevederd maar de slagpennen en de staart zijn verder ontwikkeld dan bij de langer bevederde.

en niet om iets toe te voegen. Maar bij een ziekte is water over het algemeen wel praktisch om medicijnen of andere middelen bij de vogel naar binnen te krijgen.

Aten veertig jaar geleden jonge grasparkieten als zij dertig dagen oud waren reeds zelfstandig en konden zij in de volière al hun rondje meevliegen, de huidige lang bevederde standaard grasparkiet heeft een tragere ontwikkeling. Zij eten dan al wel vaak zelfstandig als zij dertig dagen zijn, maar hun ontwikkeling is anders. Het lichaam is forser en de bevedering doet er enkele dagen meer over om op lengte te komen en om te kunnen vliegen. Omdat ik zowel kort bevederde als lang bevederde vogels kweek, zal ik ook wat foto's plaatsen. Dan kunt u de verschillen zien.

Twee zussen, 33 dagen en 30 dagen oud. Ziet u het verschil in bevederingslengte en de opbouw.

Tekst en foto's: Jan Bouwmeester
Wordt vervolgd!

DE PASTELFACTOR EN DE GRIJSVLEUGELFACTOR

De pastelfactor; Het ontstaan van eumelanine wordt verminderd.

De grijsvleugel factor; Het ontstaan van eumelanine wordt sterk verminderd.

Slechts één woordje verschil in een korte omschrijvingen van de werking van twee verschillende factoren, maar bij een goede en complete werking van beide factoren laten ze een wereld van verschil zien in hun verschijningsvorm. Onderstaand een poging de werking van beide factoren op diverse kleurslagen te verklaren en het onderlinge verschil aan te geven.

We noemen de pastelfactor ook wel de 2de reductiefactor. De pastelfactor vermindert (verzwakt) het ontstaan van eumelanine, dus het zwart tot lichtbruin dat in de bestreping aanwezig is. Het donker tot licht bruine phaeomelanine wat we vooral aantreffen tussen de bestreping wordt niet aangetast. Het gevolg hiervan is, dat we minder verschil (contrast) zien tussen beide melaninesoorten.

bruinpastel met wit vragen we met maximaal (gereduceerd) eumelanine en maximaal phaeomelanine. Hierdoor ontstaat een zo egaal en gedekt mogelijk, warmbruin gekleurd rugdek. Een minimale bestreping is toelaatbaar. Grondkleur zo donker mogelijk. In de bruinserie met pastel met de gele of rode bijkleur, wordt onderscheid gemaakt tussen intensieve en

- C. De agaatspastel met wit, geel of rood lipochroom vragen we zonder zichtbaar bruin phaeomelanine tussen de bestreping, met daartussen een duidelijk zichtbare grondkleur, die te omschrijven als egaal parelgrijs. De in een eerder artikel reeds aangehaalde azulfactor kan door zijn werking als sterke bruinbeletter een te lichte grondkleur laten zien. Hierdoor voldoen zij (nog) niet aan het gevraagde in onze huidige standaardeisen.
- D. De isabelserie met pastel wijkt eveneens af van de zwart- en agaatsserie. De isabelpastel met wit vragen we met een zeer lichtbeige zo vloeiend mogelijk rugdek. De isabelpastel intensief met geel of rood lipochroom moet de grondkleur duidelijk zichtbaar tussen de strepen laten zien, zonder licht bruin/beige phaeomelanine. Isabelpastel schimmel met geel of rood lipochroom moet een zeer lichtbeige, zo vloeiend mogelijk rugdek tonen.

Foto Theo van Kollenburg

Op de foto een zwart pastel wit recessief waarvan de bestreping te veel is onderbroken

Dit heeft de volgende consequenties;

- A. Bij de zwartserie met pastel met de witte, gele en rode bijkleur vragen we geen zichtbaar phaeomelanine tussen de strepen, grondkleur zo donker mogelijk en duidelijk zichtbaar tussen de bestreping.
- B. In de bruinserie met pastel is het vraagprogramma heel anders. De

schimmelvogels. Bij bruinpastel intensief vragen we een bruine bestreping, waartussen geen bruin phaeomelanine is waar te nemen. De grondkleur tussen de bestreping moet duidelijk zichtbaar en donker zijn. De bruinpastel schimmel moet maximaal (gereduceerd) eumelanine en maximaal phaeomelanine laten zien, zo egaal en gedekt mogelijk. We vragen dus een vloeiend rugdek, waar overigens een minimale bestreping toelaatbaar is. Grondkleur zo donker mogelijk.

Overige opmerkingen:

Het gele of rode lipochroom kan gecombineerd zijn met de ivoor- en/ of mozaïekfactor. Indien er sprake is van een bestreping, dan dient deze gelijk te zijn als reeds eerder aangegeven voor de klassieke vogels, dus zwart en bruin lang, breed en ononderbroken; agaats en isabel minder breed dan de vogels uit de zwart- en bruinserie en duidelijk onderbroken. De uiting bij de mozaïek met pastel in de zwartserie (punt A) en de agaatsserie (punt C) is als bovenstaand van toepassing. De uiting van de mozaïek met pastel bij de bruin- (punt B) en isabelserie (punt D) staat boven omschreven bij deze kleurslagen in het bezit van de schimmelfactor. Hierbij de opmerking dat de isabelpastelmozaïek vrijwel onmogelijk een geheel vloeiend rugdek kan laten zien. De pastelfactor komt in gradaties voor. Een te sterke reductie (dus te licht) in vleugel- en staartpennen is ongewenst.

Foto: Theo van Kollenburg
Op de foto een zwartgrijsvleugel wit dominant

Zwart grijsvleugel.

In het verleden heette deze vogel 'zwartpastel grijsvleugel'. Helemaal niet vreemd, daar de grijsvleugel een versterkte werking van de pastelfactor is. De pastelfactor kennen we alle vier de klassieke kleuren. De grijsvleugelfactor komt alleen in de zwartserie goed tot uiting, vandaar dat hij niet wordt gevraagd in bruin, agaath en isabel. De grijsvleugelfactor veroorzaakt een sterke reductie van het zwarte eumelanine waardoor er een verbleking (vergrijzing) optreedt in het middengedeelte van de bevedering (in en om de schacht). Hierdoor tonen de veren en pennen grijs.

Echter op het einde van de veren en pennen zal nog een zwartgrijze omzoming aanwezig blijven. Als gevolg hiervan is dat in rugdek en flanken er een soort hamerslagtekening ontstaat in plaats van een bestrepingpatroon. Bruin phaeomelanine mag niet zichtbaar zijn in het rugdek, maar moet vermengd zijn met de zo donker mogelijke en duidelijk zichtbare grondkleur. De zwart grijsvleugel kennen we met de witte (dominant of recessief), gele en rode lipochroomkleur. Bij zowel de gele als de rode bijkleur kan de combinatie met deivoor- en/of de mozaïefactor voorkomen. Tevens vragen we bij zwart grijsvleugel geel en zwart

Foto: Theo van Kollenburg
Op de foto een vleugelpennendetail van een zwart grijsvleugel rood schimmel. Let vooral op de donkere toppen aan de grote en kleine veren

grijsvleugel rood, zowel intensieve als schimmel vogels.

Overige opmerkingen:

Bij deze vogel uit de zwartserie vragen we een zo donker mogelijk totaalbeeld. Geen zichtbaar phaeomelanine bij intensieve vogels, bij schimmels is dit minimaal toegestaan. Snavel, poten en nagels eenkleurig donker en in harmonie met de melanine in de bevedering. Grondkleur zo donker mogelijk, egaal en goed waarneembaar tussen de hamerslagtekening.

De kweek

Man pastel x pop niet pastel geeft pastelverervende mannen en pastel poppen.

Man pastel verervend x pop niet pastel geeft mannen niet pastel en mannen pastel verervend poppen paste en poppen niet pastel

Man pastel verervend pop pastel geeft mannen pastel verervend en mannen pastel, poppen niet pastel en poppen pastel. Man niet pastel x pop pastel geeft mannen niet pastel en mannen pastel verervend, poppen niet pastel.

Man pastel x pop pastel geeft mannen pastel en poppen pastel. Laatste genoemde kruising geeft 100% pastellen, met de kans op een te ver doorgevoerde reductie met als gevolg te lichte pennen. Bij een zeer sterke reductie kunnen we uit deze kruising grijsvleugels verkrijgen.

Om tot goede zwartpastel grijsvleugels te komen is de meest gebruikelijke kruising: Man grijsvleugel x pop pastel geeft mannen pastel en mannen grijsvleugel, poppen pastel en poppen grijsvleugel. Uit deze kruising zullen vogels komen, die door een variabele vermindering van het zwarte en donkerbruine eumelanine het midden houden tussen pastel en grijsvleugel. Ofschoon we deze vogels regelmatig tegenkomen, zijn dit geen vogels die op de keuring hoge ogen zullen scoren. Voor de verdere kweek kunnen ze echter prima van pas komen. Vogels uit deze kruising met te weinig reductie noemen we ook wel grijsvleugeltypes. Omdat de grijsvleugelfactor een grillige uitkomst biedt bij de nakomelingen, daar deze factor niet echt fokzuiver is vast te leggen, immers we zien vele gradaties van reductie, is het kweken van deze kleurslag niet eenvoudig. Voor de echte liefhebber des te meer een uitdaging!

Piet Wassenaar - Barneveld. Keurmeester van kleur- en postuurkanaries.

Fokverslag van de emerald – of malachite nectarvogel

Nectarinia famosa - Malachite sunbird.

De nectarvogels vormen een familie van circa 118 soorten onderverdeeld in vijf geslachten. Nectarvogels (Nectariniidae) zijn zangvogels en verwant aan de Aziatische familie van de bastaardhoningvogels (Dicaeidae) en zelfs verwant aan de weervogels (Ploceinae) uit de Oude Wereld.

De uiterlijke gelijkenis met bijvoorbeeld kolibries is weer anders, dit komt door de evolutie. Ze hebben onafhankelijk van elkaar dezelfde kenmerken ontwikkeld onder gelijke omstandigheden. Net als kolibries hebben ze een kwastachtige lange tong en drinken ze soms hangend in de lucht uit bloemen. Ze zijn alleen minder wendbaar en kunnen niet achteruit vliegen en eten de nectar zittend op een tak. Ook het broedgedrag is anders. Kolibries zijn polygaam en nectarvogels monogaam. Hun nest is vaak bol- of peervormig. Het wordt gebouwd van gras- en plantendelen samen met spinrag opgebonden aan een tak. Het gemiddelde legsel bestaat uit twee of drie eieren die door het vrouwtje ongeveer 14 tot 16 dagen worden bebroed.

Het voedsel bestaat uit nectar aangevuld met kleine vruchtjes en insecten die ze uit de lucht vangen of onder bladeren vandaan toveren. De meeste nectarvogels leven in Afrika en de emerald nectarvogel is te vinden in bergachtige streken in bijna heel oostelijk en zuidelijk Afrika. Het mannetje heeft verlengde staartveren die hem wel 10 cm langer maken dan het vrouwtje, dat gemiddeld een lengte heeft van 15 cm. Andere nectarvogels leven verspreid over het grootste deel van Afrika. Veel soorten komen ook voor in het midden en oosten van Azië en Australië. Echter niet in Amerika, daar hebben we de kolibries en suikervogels.

Nectarvogels behoren tot de meest kleurrijke vogels van de Oude Wereld. Zij hebben een prachtig glanzend verenkleed in vele kleuren die je verblinden in de zon. Het mannetje is vaak veel kleurrijker dan het vrouwtje, maar weer andere soorten, vooral die in het bos leven, zijn bescheidener van kleur. De grootte varieert van ± 7 cm tot wel 26 cm. Alle soorten hebben vrij korte afgeronde vleugels, de snavel is gebogen en fijn van structuur en ook verschillend van lengte. Doordat mijn mannetje nu nog niet 100% op kleur is, (zie foto's) lijkt als hij in het felle licht veel op de bronzen nectarvogel (*Nectarinia kilimensis*).

In mijn volière met een afmeting van ± 3,5 bij 4 meter en een hoogte van 3 meter, zitten een koppel emerald nectarvogels samen met 1-1 Japanse nachtegale en 1-1 schamallijsters. In eerste instantie dacht ik dat de nachtegale waren begonnen met een keurig nestkommetje in een

kamervaren. Deze staat in de binnenvolière van 3 bij 1 meter en 2,5 meter hoog die helemaal aangekleed is met kamerplanten, grillige takken en boomstronken. Maar er zat geen bodem in, wat mij verwonderde. Pas toen er een mooi tunneltje van allerlei materiaal aangebreid was, begreep ik dat de emeralds begonnen waren met de voortplanting.

De balts is prachtig om te zien. Trillend op een tak met afhangende vleugels, om zo de knalge schouderpluimen goed te showen, probeert hij het vrouwtje te veroveren en houdt zo tevens ook de andere vogels uit de buurt en op afstand. Dit gaat zeer fel, snel en fanatiek. Nu volgden dagen van afwachten, want ze sloopten een nest net zo vlug als dat ze het opbouwden. Tot mijn verbazing werd het hele nest uiteindelijk afgebouwd en goedgekeurd. Nu werd heel voorzichtig met een klein zaklantaarntje in het nest gekeken en zie daar, één eitje. De volgende dag nummer twee en na nummer drie ging ze zitten broeden. Ze vloog er ook niet meer gelijk vanaf als ik de volière binnenkwam. De man broedt niet mee, maar beschermt het nest door alles op afstand te houden met een ongekende felheid. Het is natuurlijk uniek om achter in je tuin een klein stukje Afrika te hebben. De pop maakte het broeden keurig af en ondertussen ging ik in de volière meer sproeien om de vochtigheidsgraad naar 70 tot 80 % te krijgen. Hoger gaat niet, want dan moet je ieder jaar een nieuwe volière bouwen. Na ± 15 dagen was de pop even van het nest af toen ik nieuwe nectar neerzette en kon ik er snel even in gluren. Mijn hart sloeg een keer over, want er lagen twee jonge vogeltjes in het nest.

jongen worden gevoerd

Ik geef mijn vogels als basisvoer sunbird nectar van Avian, samen met universeel delicaat en Tovo vermengd met kleine brokjes tahoe en daaroverheen nutriboost voor de nodige vitamintjes, aminozuren en mineralen. Daarbij een klein beetje buffalo's en meelwormen. Maar nu met jongen moest het anders, want ze willen vliegjes en mijn fruitvliegjesvoorraad was nog niet op peil zo vroeg in april. Het verzamelen van weideplankton zou een oplossing kunnen zijn. Zo gezegd, zo gedaan! Het werd nu spannend en voor alle boeren en fietsers op Texel lachwekkend en ook de nieuwsgierigheid stak bij menigeen de kop op. Want om een kerel met één hand aan het stuur op de fiets in zijn eerste versnelling en in de andere hand een groot vangnet, gemaakt van een oude trouwjurk (niet dé jurk want die hangt nog op zolder) dwars door de berm te zien mountainbiken om zoveel mogelijk

jongen staan op uitvliegen

lekker warm bij elkaar

een rijk gedekte tafel

ouders met jongen links en rechts

43

pa bij het nest

weideplankton te vangen, dat maak je niet iedere dag mee. Sommigen toeterden even achter je, wat goed bedoeld (humor) was, maar de route ging dan soms wel riskant dicht lang het slootje en remmen in de berm valt niet mee met één hand welke ook nog de voorrem was. Maar we zetten door en de conditie gaat ook flink vooruit, het heeft eigenlijk alleen maar voordelen. Ik denk dat doseren belangrijk is, wat wil zeggen dat vrouw en kinderen gemobiliseerd werden om gedoseerd ongeveer acht keer per dag langs de berm te gaan fietsen om weideplankton te vangen. Dit werd zonder morren gedaan en zonder de familie had ik deze kweekprestatie misschien niet gehaald, waarvoor mijn dank. Ik heb het nog even geprobeerd met de auto, ja gemakzucht, maar je moet dan aan de linkerkant van de weg rijden met één hand aan het stuur. Dit ging best goed totdat ik de bocht om moest en er allerlei paaltjes opdoken inclusief een tractor met een boer erin met een grote grijns op zijn gezicht. Dit was dus geen aanrader en Arjen moest wel weer op de fiets.

Het ging geweldig, de ouders voerden ze allebei prima en de jongen groeiden hard. Verbazend hoe alles in formaat mee groeit en op zijn plek komt. De man helpt nu ook met voeren. Het is verbazend hoe ze de hele snavel vol rijgen met vliegen en ze daarna in twee porties verdelen voor het jonge grut. Na 14 dagen komt de grote dag dat ze uit vliegen. Het is een vermaak om te zien hoe ze al kunnen klauteren en vliegen, landen gaat nog niet zo, maar al doende leert men. Al na een paar dagen gaan ze al aardig vliegend door de binnenvolière. Ze zijn bijna net zo groot als de ouderpop alleen ietsje geler van kleur. Na een kleine week willen ze al nectar drinken en proberen ze zelf vliegen te vangen. Tien keer mis, maar ook regelmatig raak. Na een week eten ze veel minder vliegjes, dus hoef ik gelukkig nog maar vier keer per dag vliegen te vangen.

Nu heb ik een theorieetje, dat wanneer ik doorga met vangen en wanneer de jongen snel op de nectar worden gezet door de ouders, ze sneller een nieuw nest gaan maken vanwege het grote voedselaanbod. Maar dat is maar een theorieetje, dus afwachten maar. In ieder geval ben ik nu de trotse bezitter van twee jonge emerald nectarvogels.

pa met pas uitgevlogen jong

PS. Het theorieetje klopt toch. Er is een tweede nest gemaakt in een andere plant. De jongen kunnen er tot nu toe blijven en de man is nog niet agressief tegen ze. De jongen drinken nu al helemaal zelfstandig nectar en gaan zelf naar buiten om zelf wat te vangen. Het volgende nest zal ik proberen te ringen. Maar het ene nest is het andere niet en zulk mooi weer in april is ook mazzel. Maar met een beetje geluk en wat kennis van zaken kom je toch een heel eind en kunnen ook deze vogels op de lijst "Plant zich voort in gevangenschap" bijgeschreven

DE KWEEK MET FORPUSSEN OOGRING DWERGPAPAGAAI

Forpus conspicillatus (Lafresnaye, 1848)

De oogringdwergpapagaai komt na de grijsrugdwergpapagaai op de tweede plaats als meest gehouden en gekweekte soort van het Genus FORPUS Boie, 1858 DWERGPAPAGAAIEN.

Er zijn, naast de nominatvorm, *Forpus conspicillatus conspicillatus* nog twee ondersoorten bekend. De *F. conspicillatus caucuae* (Chapman, 1915), Caucae oogringdwergpapagaai en de *F. conspicillatus metae* (Borrero & Camacho 1961), Metaoogringdwergpapagaai. Deze twee ondersoorten komen zover ik weet niet in Europa voor, zeker niet in Nederland. Het verschil zit voornamelijk in de tekening van de oogring, zie onderstaande foto's. Daarnaast heeft de Caucae een veel zwaardere snavel en is de kleur in zijn geheel donkerder.

De oogring is in de kweekruimte een rustige vogel. De vogels doen alles koppelsgewijs, zoals samen eten, samen slapen en ze zullen in de vlucht hun eigen plekje verdedigen. Een koppel herken je daardoor direct. Ze knuffelen veelvuldig, voeren elkaar en na ruzie met anderen wordt het huwelijk steeds bevestigd door elkaar liefkozend met de snavel in de pootjes te pikken. Vooral de balts van de man is een prachtig gezicht en toont hierdoor de schoonheid van de oogring. Dan laat de man onder luid gekwetter de binnenkant van zijn vleugels zien. De door de wetenschap gegeven naam komt uit het Latijn, *conspicillatus* = *conspicere* = laten zien, bekijken, opvallen, in het oog vallen, *conspicillum* = uitkijk, *conspicillatus* = in overdragende zin uit het Latijn vertaald "voorzien met een opvallende oogomgeving".

Dit klopt dan ook helemaal. De oogring valt direct op bij de mannen. Het is moeilijk om een vogel met een oogring te kweken die aan de standaard voldoet. De naam doet vermoeden dat het om een "ring" gaat, niets is minder waar. Aan de voorzijde van het oog is in 99 van de 100 gevallen geen bevedering te zien en al helemaal geen blauwe bevedering. Wel is het ideaalbeeld dat de tekening ook aan de voorzijde gesloten is. Aan de achterzijde van het oog loopt de tekening uit in een puntje en sluit dus niet als een ring rond het oog. De bedoeling is dat het blauw zo sprekend mogelijk is. Dat kun je bewerkstelligen door selectief te kweken op vogels met maximaal blauw bezit. Dat is een hele kritische balans, want met het toemenen van het blauw bezit gaat de punt achter het oog uitlopen achter het masker als een soort cirkel en dat is absoluut fout (in de

tekening). Daarnaast maskeert het blauw bezit de grijze waas op de borst die absoluut aanwezig moet zijn. Dat betekent dat het kweken van een mooie oogring een moeilijke zaak is, maar juist daarom een mooie uitdaging. Ook de poppen moeten een oogring laten zien, niet in blauw maar in smaragdgroen. Mijn kweekkoppels bestaan meestal uit mannen met de juiste kleur en grijsbezit en poppen met het juiste formaat, maar in ieder geval altijd poppen met een mooie oogring.

Leefgebied en biotoop

Leefgebied

Forpus c. conspicillatus

Verspreiding: Colombia (noordelijke verpreidingsgrens ongeveer op de 10e breedtegraad), Golf van Dariën, inclusief oostelijk Panama, voornamelijk langs de Magdalena rivier en de westelijke helling van de Andes (West Cordillera) tot de 3e breedtegraad in het zuiden bij Nevado de Huila.

F. c. caucuae

Verspreiding: West Colombia, ten westen van de Andes bij de rivier Cauca en Narino.

F. c. metae

Verspreiding: Centraal Colombia, ten westen begrensd door de oostelijke uitlopers van de Andes bij Bogota over Cundinamarca, oostwaarts langs de Meta rivier tot west Venezuela.

Ondersoorten

F. c. caucuae (Chapman, 1915)

F. c. metae (Borrero & Camacho 1961)

Caucae oogring dwergpapagaai

Meta oogring dwergpapagaai

Biotoop:

De oogring leeft voornamelijk in tropische en subtropische gebieden. Olivares meldde dat hij hen af en toe rond Bogota kon waarnemen, terwijl Miller de oogringdwergpapagaai in Centraal Colombia als veel voorkomend afschildert. Hij nam de oogringdwergpapagaai waar in de open bossen en in het struikgewas. Wetmore echter heeft ze alleen af en toe kunnen waarnemen, meestal paarsgewijs, in Dariën en Oost Panama. Meyer de Schauensee vond ze in Colombia in de open bossen van de subtropische zone tot een hoogte van 1600 meter. Oogringdwergpapagaaien leven tijdens de broedtijd, die in de maanden januari tot maart duurt, meestal paarsgewijs. Hoge bomen, maar ook boomstronken en hoge palen en omheiningen van de weidelanden worden zowel als nestplaats als voor schuilplaats gebruikt. Buiten het broedseizoen worden ze in kleine zwermen waargenomen het land doortrekkend op zoek naar geschikt voedsel. De oogringdwergpapagaaien eten bessen en vruchten net als graszaden, maar ook bloemknoppen. Halfrijpe zaden hebben hun voorkeur. Vooral zoeken ze de rijstvelden met halfrijp zaad op. De schade voor de landbouw blijft nog binnen de grenzen,

WV

omdat de forpussen zelden in grote aantallen opdruken en andere vogelsoorten verreweg de grootste schade aanrichten.

Voeding

We moeten ons realiseren dat vogels in het wild andere voeding tot zich nemen dan wij ze in gevangenschap aan kunnen bieden. In het wild zal de vogel rijpe en halfrijpe zaden eten en verder allerlei plantaardig voedsel, zoals knoppen en bloemen van planten en ook andere delen van planten. Dat betekent dat wij in gevangenschap ook moeten proberen de vogels een zo groot mogelijke variatie in voeding aan te bieden, wat bestaat uit een goed hardvoer zaadmengeling en met goed bedoel ik dan een goede kwaliteit zaden. Dat is belangrijker dan de samenstelling. Tevens is een goed eivoer nodig om de ontbrekende elementen aan te vullen. Verder moet maagkiesel, grit en sepia altijd voorhanden zijn. Daarnaast zachtvoer bestaande uit geweekte zaden en allerlei fruit, vruchten en groenten. Ook onkruidzaden, het liefst uit de natuur geoogst, mogen niet op het menu ontbreken, zoals melde, teunisbloem, weegbree en herderstasje.

De kweek

De kweek gaat duidelijk minder gemakkelijk dan bij de grijsrug. De oogringdwergpapegaaien zijn lastiger in broedconditie te krijgen. Temperatuur en luchtvochtigheid zijn daarbij belangrijke factoren. Als de oogringdwergpapegaaien gaan kweken zijn de nesten kleiner, meestal van drie tot vijf eieren. De jongen worden verder zonder problemen grootgebracht. Als men met de oogring dwergpapegaaien wil gaan kweken, is het aan te bevelen drie onverwante koppels aan te schaffen bij één kweker. De vogels worden per koppel in een broedkooi gehuisvest, afmetingen ca lxbxh 50x40x40 cm. Als nestblok een kist bxxhd ca17x13x17cm met een invlieggat van ca 4 cm. De bodem door middel van een schotje van ca 5 cm hoog in twee delen verdelen en als bodembedekking zaagsel of houtmoolm gebruiken. Als de koppels broedrijp zijn is dat te merken aan hun gedrag. Ze zullen regelmatig in het nestblok aanwezig zijn en het naar hun wens inrichten. Het kan dus gebeuren dat alle inhoud weer uit het blok wordt gegooid. Ook kunt u een bepaalde muskusachtige geur waarnemen. Aan het popje is goed te zien wanneer ze haar eerste ei moet leggen. Ze wordt dan wat dikker rond haar cloaca. De oogringdwergpapegaaien leggen om de dag een ei tot wel nesten van zeven eieren. De eieren hoeven niet geraapt te worden. Meestal gaat de pop na het tweede of derde ei broeden. De broedduur bedraagt ca twintig dagen. De eerste jongen komen

dan tegelijk uit, de volgende jongen steeds om beurten een paar dagen later. De jongen kunnen op ca de zevende dag geringd worden, dit kan per koppel en per vogel nogal eens verschillen. Stelregel is dan te letten op de kleur van de bovenzijde van de vleugels. Als deze donkerder wordt, wat

duidt op het doorkomen van de eerste pennen, dan kunt u de jongen voorzien van een vaste voeding.

De beschrijving van de oogringdwergpapegaai ziet er op papier als volgt uit:

OOGRING DWERGPAPAGAAI GROEN (WILDKLEUR)

Forpus conspicillatus conspicillatus: bl+_D+ /bl+_D+

MAN:

Kop en masker

- Masker helder donkergroen.
- Rondom het oog een kobaltblauwe rand, achter het oog samenkomend en uitlopend in een punt.
- Achter het masker donkergroen met een zeer zachte grijze waas.
- De nek en achterkop donkergroen met een zeer zachte grijze waas.

Lichaam

- Borst buik en broek zijn dof groen met een zeegroene waas.
- Anaalstreek is donkergroen met een zeer zachte grijze waas.
- Flank is groen met een zeer zachte grijze waas.
- Mantel is donkergroen.
- Onderrug- en stuitkleur zijn kobaltblauw neigend naar violet.

Vleugels

- Vleugel dekveren zijn donkergroen met een zeer zachte grijze waas.
- Slag- en armpennen zijn de buitenvlag donkergroen en de binnenvlaggen donkergrijs, de buitenvlag van de buitenste pennen is donkergroen.
- Primaire vleugel dekveren zijn kobaltblauw neigend naar violet.
- Ondervleugel dekveren zijn diep kobaltblauw.
- De rand van de vleugelbocht is kobaltblauw.
- Duimveertjes hemelsblauw.

Staat

- Bovenstaart dekveren zijn donkergroen.
- Staartpennen zijn donkergroen.
- Onderstaart dekveren lichtgroen.

Ogen

- Donkerbruine iris met een zwarte pupil.

Poten en nagels

- Poten vleeskleurig.
- Nagels hoornkleurig.

Snavel

- Licht hoornkleurig.

Formaat

- 12 centimeter.

Ik hoop dat ik u bekend heb gemaakt met de kweek van de oogring. De volgende artikelen in deze serie gaan over de kweek met de groenstuit, de blauwvleugel, de xanthops en de Mexicaan.

POP:

Kop en masker

- Masker helder groen overgaand in donkergroen.
- Rondom het oog een smaragdgroene rand, achter het oog samenkomend en uitlopend in een punt.
- Achter het masker donkergroen.
- De nek en achterkop donkergroen.

Lichaam

- Borst buik en broek zijn groen met een gele waas.
- Anaalstreek is groen.
- Flank is groen met een gele waas.
- Mantel is donkergroen.
- Onderrug- en stuitkleur zijn helder groen.

Vleugels

- Vleugel dekveren zijn donkergroen.
- Slag- en armpennen zijn de buitenvlag donkergroen en de binnenvlaggen donkergrijs, de buitenvlag van de buitenste pennen is donkergroen.
- Primaire vleugel dekveren zijn donkergroen met een lichte rand aan de buitenvlag.
- Ondervleugel dekveren zijn zeegroen.
- De rand van de vleugelbocht is donkergroen.
- Duimveertjes geel.

Staat

- Bovenstaart dekveren zijn donkergroen.
- Staartpennen zijn donkergroen.
- Onderstaart dekveren zijn groen met een gele waas een nuance lichter dan de buikkleur.

Ogen

- Donkerbruine iris met een zwarte pupil.

Poten en nagels

- Poten vleeskleurig.
- Nagels hoornkleurig.

Snavel

- Licht hoornkleurig.

Formaat

- 12 centimeter.

Namens de Nederlandse Forpussen Club NFC,
Theo Heymen

Met Dank aan: Hugo Weijers, Kees Bink en
Hans Schipper. Foto: Piet Onderdelinden

VOGELKUNDE

Cultuurgeschiedenis

Na enkele eerdere gepubliceerde omzwervingen, met onderwerpen als evolutie en biodiversiteit, keren we terug bij onze vogels. Ofwel, we gaan van de wilde vogels in de natuur naar de tamme vogels in onze kooien. Onze tamme- of gedomesticeerde vogels, zijn de gecultiveerde nakomelingen van wilde vogels. Door onze inbreng heeft er een verrassende ontwikkeling kunnen plaatsvinden, met onder meer opvallende veranderde gedragingen, speciale zangkwaliteiten of uiterlijke verschijningsvormen. Dit steeds gepaard met ook verbeterde huisvesting, kennis, voeding en kweek. Deze ontwikkelingen, zo mogen we aannemen, zullen gewoon blijven doorgaan. Het is dan ook een belangrijk hoofdstuk binnen de cultuurgeschiedenis van onze huidige vogels en nieuwe soorten die onze volièrres zullen bevolken

Vergelijkenderwijs

Het is moeilijk om appels met peren te vergelijken, maar wilde vogels vergelijken met hun gedomesticeerde soortgenoten, zal wel lukken. Immers de huidige generatie vogelkwekers heeft veelal nog een sterke binding met de vogels in de natuur. Daarbij komt dat wij als vogelkwekers kunnen beschikken over veel verzamelde kennis die is opgedaan gedurende een lange periode. Feitelijk is die periode van domesticeren en cultiveren al ouder, dan de periode dat we weten hoe het in de natuur met vogels gaat. Dat is mede te danken aan de vele generaties vogelhouders die ons zijn voorgegaan en hebben bijgedragen aan de benodigde kennis. Mocht u zich afvragen wat de eventuele waarde of betekenis zou kunnen zijn om deze vergelijking te willen maken, een uitvoerig antwoord zal daarop volgen.

Concrete basis

Een van de eerste hobby-vogels die vanuit de natuur in een kooitje belandde was de kanarie. Dat is inmiddels al zo'n vijfhonderd jaar geleden gebeurd. En voor we kunnen spreken van de eerste tamme kanarie, zijn we dan alweer zo'n vijftig jaar verder. We kunnen daarom in alle bescheidenheid toch wel spreken van zo'n vijfhonderd jaar vogelkennis. Weliswaar specifieke vogelkennis die vooral is opgedaan tijdens het domesticeren van de wilde kanarie. Wij waren er uiteraard niet altijd bij aanwezig om die ontwikkelingen te kunnen volgen, maar een gelukkig feit is dat vogelkennis automatisch wordt overgedragen aan de opvolgers. Het is interessant hierbij te vermelden dat de evolutieer van Darwin nog slechts ongeveer honderdvijftig jaar bekend is. Darwin leerde ons hoe

het in grote lijnen in de natuur toegaat, maar was bijvoorbeeld onkundig van de pas later ontdekte erfelijkheidswetten. Als lezer begrijpt u waarschijnlijk al enigszins waar ik naar toe wil? Dat is een objectieve vergelijking maken tussen twee werelden. De ontwikkelingsgang in de natuur tegenover de ontwikkelingen bij onze kooivogels en dan in dit artikel speciaal de kanarie.

Overeenkomsten en verschillen

Het begin

Alvorens op zoek te gaan naar meer diepliggende verschillen tussen de wilde kanarie en onze gecultiveerde kanarie stel ik het volgende vast. De eerste is voorouder van de tweede. Daardoor was er aanvankelijk genetisch minimaal verschil. Later worden die verschillen steeds groter, onder meer doordat wij met selectie en kweek vele verschillende cultuurrichtingen insloegen. De inbreng van een niet-kanarie eigen roodfactor is daar een duidelijk voorbeeld van.

Het wordt iets lastiger als we bedenken dat ook vogels in de natuur voortdurend veranderen. Deze veranderingen verlopen doorgaans erg langzaam, maar wel volgens bepaalde hoofdlijnen. Toen Darwin ontdekte dat binnen dezelfde vogelsoort de snavelvorm zich had weten aan te passen aan de voedselbron, was dat een belangrijke aanwijzing. Veranderingen in de natuur zijn uitsluitend gericht op verbeterde levenskansen. Veranderingen die dat niet zijn worden uitgeselecteerd. Samengevat; vogels in de natuur geraken steeds beter aangepast aan hun veranderende

omgeving. De blijvende veranderingen of mutaties zijn doelmatig of praktisch van aard. Snavel aanpassing of verbeterd gezichts- vlieg- zangvermogen zijn daarvan enkele voorbeelden. Kijken we vervolgens naar onze kooivogels dan zien we dat de optredende veranderingen of mutaties in het algemeen niets kunnen bijdragen aan verbeterde levenskansen. Het tegendeel is voor sommige mutanten juist eerder waar. Optredende veranderingen of mutaties hebben bij onze kooivogels in het algemeen betrekking op het uiterlijk en dan in het bijzonder op de bevedering. Meestal is het ook het resultaat van langdurige selectie. De selectiecriteria volgen daarbij onze eigen voorkeur, of de bestaande standardeisen. Vanuit de vogel bezien, is er van enig praktisch nut of doelmatigheid dus totaal geen sprake.

Tenslotte is er anderzijds een grote mate van overeenkomst bij de optredende veranderingen zowel in de natuur als bij de mutaties van onze vogels. Dat is, dat vaak de eerste voor ons zichtbare aanzet veelal klein begint. Verwonderlijk is dat niet, want met een grotere opvallender verandering is het vaak niet gemakkelijk te overleven in de natuur. Bonte vogels, witte merels of Kieviten, zijn vaak een kort leven beschoren. Bij onze kooivogels kan het zodoende gebeuren dat een mutatie niet direct wordt opgemerkt en als dat wel gebeurt, het nog een hele tijd kan duren vooraleer de herkenbaarheid voldoende duidelijk wordt. Denk maar eens aan het mozaïek kenmerk dat pas na langdurige selectie en kweek voldoende uit de verf kwam. Aanvankelijk alleen bij poppen (type-1) en weer een hele tijd later pas bij de mannen (type-2). Over herkenbaarheid gesproken. Het is toch zo dat velen van ons moeite zullen hebben om eumo en topaas van elkaar te kunnen onderscheiden. Of kijken we naar de azul-factor die bij onze kanaries binnen is geslopen, terwijl deze mutatie zover mij bekend niet is erkend. Een heel duidelijk verschil bij de optredende en uiteindelijk kenmerkende veranderingen is de 'aansturing' ervan. Later meer daarover. In de natuur worden levenskansen verbeterd en bewerkstelligd door natuurlijke selectie. Bij onze vogels wordt geselecteerd en gekweekt in overeenstemming met onze wensen of standardeisen. Wordt vervolgd!

Waarnemer, W. v.d. Vliet

WV

Mail ons via:
jeugdpagina@
nbvv.nl

Filmtip

Ons jeugdlid Bryan van Wijk uit Den Haag timmert behoorlijk aan de weg! Hij is 14 jaar oud en lid van Luscinië en de Speciaalclub Natuurbroed Gouldamadines van de bond. Daarnaast kweekt hij ook zebrevinken.

Bryan is drie jaar bezig met vogels en heeft een website over gouldamadines gebouwd. Een bezoekje daaraan is zeker de moeite waard. Nu heeft hij onlangs ook een film gemaakt, die je via zijn website kunt bekijken. In deze film laat hij o.a. zijn hoe zijn vogels gehuisvest zijn, wat voor voer ze krijgen en de broedcyclus van de gouldamadine. De film kreeg op Vogelcafé al lovende kritieken. Het adres van Bryan's site is:

<http://sites.google.com/site/gouldamadines/>

Hallo!

Ik ben vier jaar lid van de vereniging Vogelpracht in Vinkel. Op dit moment ben ik druk bezig met mijn kanaries in de broedkooien. Ik heb er al vier jongen zitten en in een buitenvolière heb ik ook nog valkparkieten, zebrevinken, kanaries, Californische kuifkwartels, Chinese dwergkwartels en Engelse grasparkieten. Ik heb zelfs buiten al nestjes met eitjes. Straks als de jonkies groot zijn ga ik ze uit zoeken en de mooiste gaan mee naar de tentoonstelling. Ik heb al best vaak bekens gewonnen, maar jammer genoeg viel

ik buiten de prijzen met het Kampioenschap van Nederland. Ik heb ook een tip, mensen denken dat vogels houden makkelijk is, maar als je het goed wilt doen is het best wel moeilijk, want ik heb er ook niet altijd kampioenen bij zitten

De groeten van
Jos Vissers en de
anderen leden van
Vogelpracht Vinkel.

43

Hallo.

Zoals gezegd hier het vervolg van mijn grasparkieten, uit het aprilnummer. Ik vertelde over mijn eerste twee jonge grasparkieten waarvan er een is doodgegaan, de andere is nu ik geworden (zie foto), ze is geringd met een ring van mijn vader omdat ik mijn ringen dus niet op tijd binnen had. Met de andere 3 koppels had ik iets minder geluk, met slechts 1 koppel kreeg ik eieren. Een lichtgroene man en een lichtgroen opaline pop. Dat koppel kreeg dan ook wel 8 eieren waarvan er 6 bevrucht waren. De 6 grasparkieten zijn allemaal uitgekomen, 1 grasparkiet is helaas nog doodgegaan. De eerste 3 jongen, nu ik dit schrijf (16 mei) uitgevlogen.

Alle 5 de vogels heb ik geringd met mijn eigen ringen. De oudste is lichtgroen, de 2e lichtblauw opaline, de 3e groen, de 4e groen opaline van de jongste lichtgroen opaline (nu 3 weken oud) ik heb nu nog 2 koppels allebei op eieren zitten, waarvan er enkele goed zijn. Ik hoop dat de koppels die het wel doen nog een keer eieren gaan leggen. Zodat ik in november kan meedoen aan onze vogelshow in Putten. Op foto 2 mijn eerste lichtgroene jonge grasparkiet (man) van het 2e koppel. Hij is nu 6 weken oud. David Simon

Jeugdlid van
"Vogelvereniging de
Putter" in Putten
E-mail:
davidsimon@chello.nl

DE NBV NAM AFSCHIED VAN EEN MARKANT VOORZITTER

Tijdens de Algemene Vergadering van 15 mei jl. nam Henk Marinus afscheid als voorzitter van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Op zeventigjarige leeftijd en met 12 jaar lidmaatschap van het hoofdbestuur achter de rug, vond hij het naar eigen zeggen "welletjes".

In dezelfde vergadering werd Henk van Hout als nieuwe voorzitter gekozen. Tijdens de afscheidsreceptie voor Henk Marinus die 's middags plaatsvond mocht eerstgenoemde kersvers aan de slag door zijn voorganger tot erelid van de NBV te benoemen. In zijn toespraak onderstreepte Van Hout de verdienste van Dhr. Marinus voor de ontwikkeling van de bond en de wijze waarop hij vele (soms noodzakelijke, soms wenselijke) veranderingen tot stand heeft gebracht.

In zijn dankwoord liet Henk Marinus een aantal zaken nog eens de revue passeren. Hij was (geheel in zijn stijl) van plan een kort woordje te doen, maar ontkwam toch niet aan een uitgebreide speech. Te lang dus om hier volledig weer te geven, maar de highlights wil ik u niet onthouden:

"Ik dank mijn vrouw. Ze heeft nooit iets met mijn hobby gehad en zal dat ook niet meer krijgen denk ik. Zij heeft vele uren alleen gezeten en eigenlijk nooit begrepen dat je zo gek kunt zijn. Maar heeft bijna nooit geklaagd en is altijd belangstellend geweest.

Ik dank de collega's van het hoofdbestuur. Wij hebben al die jaren een prima verstandhouding gehad en er zijn nooit spanningen geweest. Wij waren het niet altijd met elkaar eens, maar we hebben allemaal een zo goede democratische inborst dat wij er altijd uit zijn gekomen. Een hoofdbestuur dat saamhorigheid, vriendschap en rust uitstraalt heeft eenzelfde positieve uitwerking op de rest van onze bond. Misschien past het niet om jezelf op de borst te slaan, maar ik durf toch wel de bewering aan dat dit hoofdbestuur veel meer heeft gedaan dan netjes op de winkel passen. Van een bijna failliete boedel hebben wij een financieel gezonde vereniging gemaakt, we hebben al jaren geen contributieverhoging gekend. Er zijn veel structuren verbeterd, er wordt minder krampachtig omgegaan met alle regeltjes die de bond kent, de sport staat immers voorop. Wij zijn gestopt met het steeds maar oude koeien uit de sloot te halen en die mede het beleid te laten bepalen, wij hebben een beleidsplan uitgevoerd en hebben onze gezichten in het land laten zien. Niet alleen door in levende lijve present te zijn bij de districtstentoonstellingen, districtsvergaderingen en uitreiking van spelden, maar ook door flink aan de weg te timmeren op het internet en door steeds

zorg te besteden aan ons maandblad "Onze Vogels". Kortom ik ben wat dat betreft een tevreden mens. Ik dank de bondsraad. Ook binnen de bondsraad hebben wij de goede sfeer altijd kunnen bewaren en hebben wij zaken gedaan. De bondsraad is zich bovendien bewust van hun taak, die meer is dan het zich sterk maken voor het eigen district.

Apeldoorn - mensen die ik zeker niet mag vergeten. Voor mij de mooiste dagen van het jaar op vogelgebied. De kameraadschap, het harde werken, de initiatieven, de zorg, de gastvrijheid, de verantwoordelijkheid hebben mij goed gedaan.

Ik dank de medewerkers van het bondsbureau. Een vereniging is een rare werkgever, je krijgt steeds andere bazen, die vaak ook allemaal een eigen kijk hebben op hoe iets zou moeten gaan, nog afgezien van hun eigenaardigheden. In al die tijd hebben de medewerkers ons nooit in de steek gelaten en altijd gedaan wat er van hun werd verwacht.

En dan heb ik nog een heleboel mensen niet genoemd. Al die mensen die verder onze bond maken. Keurmeesters, bestuurders van afdelingen, bestuurders van specialclubs, bestuurders van districten, de mensen van de promoteteams, enz. Zij hebben er allemaal voor gezorgd dat ik prima jaren bij de bond heb gehad.

Een heel belangrijk ding zal na mijn vertrek als voorzitter niet veranderen. De kop koffie, het biertje, het ouwehoerpraatje tussen de stellingen, de adviezen, de tentoonstellingen, de beurzen ... het blijft gelukkig allemaal. Want beste vrienden, daar zit de kracht van onze hobby. Het mag dan een individuele liefhebberij zijn, maar bijna iedere vogelliefhebber voelt zich op zijn gemak als hij tussen soortgenoten is. Leeftijd, rangen en standen, inkomen, positie, kleur, geloof ... het speelt geen rol. In de hobby zijn wij gelijk en zijn wij een grote familie, waarvan ik met heel veel genoegen deel uit maak en zal blijven maken.

Ik wens u en de bond alle goeds en ...hou de zonzij!"

Onverwachte Gast-OudeLiefde

Ook belangstelling uit het buitenland - hier het KBDF-bestuur

Overdracht van de Voorzittershamer

Uitreiking Speld Erelidmaatschap

Na deze woorden kreeg Henk nog vele handen te schudden en afscheidscadeaus uit te pakken. Ongetwijfeld zullen we hem bij allerlei gelegenheden nog ontmoeten.

Hans van der Stroom

COLUMN

Bedankt !

Ik weet dat er nog altijd mensen zijn die denken dat bondsvoorzitter een betaalde baan is. Soms kijken ze raar op als je dan zegt dat het niet zo is. Maar beste mensen, ik mag dan geen salaris hebben gekregen, maar bij mijn afscheid heb ik een waardering gehad, die mij nog heel lang zal bij blijven. Het mij toegekende erelidmaatschap van de bond is van die waardering het hoogtepunt. Een perfect georganiseerd afscheid in een ongedwongen en feestelijke sfeer. Ik heb zowel mondeling als schriftelijk heel veel bedankjes en complimenten gekregen. Ik werd er verlegen van. Thuis heb ik mij wel gerealiseerd, dat ik al die mensen, met wie ik de afgelopen jaren goede contacten heb gehad, veel minder zal zien en dat zal wel even wennen zijn. Want met name al die contacten hebben het niet moeilijk gemaakt om de functie van voorzitter te vervullen. Ik heb ook nooit het gevoel gehad, dat ik het alleen moest doen. In één van de mails die ik kreeg stond: "Wat ik zo in je waardeer is de ruimte, die je ondanks alles aan een ieder wist te geven. Dat voelde soms als onpraktisch, maar was uiteindelijk een zegen." Dit typeert hoe ik het voorzitterschap heb ingevuld en kennelijk is dat gelukt. Ik zal iedereen missen. Maar als je in de buurt van Bakkeveen bent, ben je hartelijk welkom. Ik ben tijdens de receptie zo ruimschoots van streekproducten voorzien, dat je dan de keuze hebt uit 21 kruidenbitters, je kunt een Elske nemen of een van de vele sapjes. Ik zorg dan ook voor een stukje kaas of worst, maar als je liever krentenwegge hebt of Fries suikerbrood kan dat

natuurlijk ook. En wil je mosterd bij de kaas, dan heb ik keus uit 4 verschillende soorten. Ik zorg voor een goede entourage met een mooi Delftsblauw bord en een aquarel van De Dennen aan de muur en een bronzen beeldje van de bondsraad op de tafel. Ik kan je helaas de plakken ongerookte Sijnske met een heerlijke asperge confiture niet meer aanbieden, want die hebben mijn vrouw en ik al als lunch gebruikt. En mocht ik niet thuis zijn dan ben ik mogelijk naar de schouwburg, de slijter of ik doe boodschappen om alle tegoedbonnen in te wisselen. Als je langs komt dan krijg je een exemplaar van het ter gelegenheid van mijn afscheid speciaal gemaakte boekje met mijn columns.

Die columns zullen jullie moeten missen tot grote spijt van mijn buurvrouw en eigenlijk ook tot mijn spijt. Want degenen, die bij mijn afscheidsreceptie aanwezig waren, willen natuurlijk mijn avonturen lezen, die ik beleefd heb met mijn allereerste vriendin, die nog even als non langs kwam. En eerlijk gezegd ben ik daar zelf ook wel nieuwsgierig naar.

Ik wil iedereen hartelijk bedanken voor de geweldige jaren, die ik bij de bond heb gehad en namens mijn vrouw natuurlijk ook voor de onvergetelijk afscheidsreceptie en de vele cadeaus en attenties.

Het gaat iedereen en de bond heel goed.
Hou de zonzij !!

Henk Marinus.

COLUMN

Nou, daar gaat ie dan !

Leek me wel een aardige aanhef voor mijn eerste column als nieuwe bondsvoorzitter. Immers onze al om vertrouwde columnist en gewezen bondsvoorzitter Henk Marinus eindigde zijn laatste column vorige maand met de aanhef "Dat was het dan!"

En nu moet ik iets gaan doen wat ik in mijn hele leven nog nooit gedaan heb; columns schrijven. Ben je vogelliefhebber, wordt je voorzitter van een afdeling, kom je in een districtsbestuur, verhuis je naar het hoofdbestuur, na een jaar of tien wordt je dan bondsvoorzitter en wat blijkt? Of je elke maand even een column wilt schrijven! Overal aan gedacht, overal over gesproken alles gewikt en gewogen, overlegd met vrouw kinderen en de kanarievogels; het ja-woord gegeven en begint er iemand over columns die geschreven moeten worden. Man ik heb nog niet eens een vogel op mijn schouder!

En dat was niet alleen ons hoofd bondsbureau die zich al zorgen maakte! Ik bezocht een viertal districtsvergaderingen dit voorjaar en bij drie van deze vergaderingen, en naar ik vernomen heb ook op andere districtsvergaderingen, werd tijdens de rondvraag de volgende vraag gesteld: *Als Henk Marinus is gestopt als bondsvoorzitter, verdwijnt de column dan ook uit het maandblad Onze Vogels?*

We zouden dat erg jammer vinden want als het blad in de bus valt, het plastic eraf gaat is dat het eerste stuk wat gelezen wordt, zo klonk door de microfoon. Gelijk drong het tot me door dat die Marinus wel ontzettend populair bleek te zijn in het land. Ware het alleen al zijn verhalen al dan niet uit de duim gezogen, verbouwd uit ware realiteit, of aangepast op heus ervaren prettige aldan onprettige situaties.

Even flitste het door me heen.... Man waar begin ik aan....

Maar de steun en het vertrouwen werd me direct gegeven door een van dezelfde rondvragers van achter de microfoon: Mijnheer van Hout; heeft u dan ook zulke leuke buurvrouwen als Henk Marinus?

Op deze vraag had ik slechts een antwoord: Beste liefhebber, het woord mijnheer daar heb ik een hekel aan; gewoon Henk, net als die vorige.

En buurvrouwen? maak je geen zorgen; 503 stuks, de een nog ouder als de ander; ik woon namelijk tegenover een groot verzorgingshuis.
Een column? Och valt eigenlijk best mee!

Henk van Hout, bondsvoorzitter.

Onze

Noot van de redactie: in het blad "Archeopteryx veterinaris" (een blad van de Veterinaire Vereniging voor Vogels en Bijzondere Dieren) troffen wij onderstaand artikel aan. Wellicht een beetje "taai kost", maar o.i. zeker interessant voor de kromsnavel liefhebber.

AVIAIRE INFUENZA EN DE RISICO'S VOOR PAPEGAAIACHTIGE

In 2003 werd Nederland opgeschrikt door een uitbraak van aviaire influenza van het type H7N7. In 2006 werd Europa weer geteisterd door AI en in Blijdorp werd bij twee jonge uiltjes aviaire influenza type H5N1 vastgesteld (later bleek deze verdenking

echter niet te bewijzen). Wat zijn nu de risico's voor kromsnavels in Nederland? Moeten we onze papegaaien en ara's binnen gaan houden? Of enten? Of hoeven we niets te vrezen omdat ze het toch niet kunnen krijgen? En wat als er een uitbraak is, wordt Pietje Parkietje dan ook geruimd?

Foto Witvoorhoofdamazonen: Piet Onderdelinden

Aviaire influenza

Aviaire influenza (AI) is een influenza A virus en behoort tot de orthomyxoviridae. Influenza virussen worden ingedeeld aan de hand van twee soorten oppervlakte eiwitten: haemagglutinine (H) en neuramidase (N). Er zijn 16 H-types (H1 - H16) en negen N-types (N1 - N9). Bovendien worden influenza virussen ingedeeld in hoog- en laagpathogeen (HP en LP). Als een virus hoog pathogeen is, wil dat zeggen dat het ernstige symptomen veroorzaakt. Laag pathogene virussen zorgen voor veel minder (ernstige) symptomen, of veroorzaken zelfs helemaal geen duidelijk ziektebeeld. De pathogeniciteit wordt vastgesteld in pluimvee en zegt dus weinig tot niets over het effect van dat virus bij wilde (water)vogels. Over het algemeen laten geïnfecteerde watervogels zelfs geen symptomen zien. Tot nu toe zijn alleen H5 en H7 types hoog pathogeen geweest. Dat wil overigens niet zeggen dat alle H5 en H7 influenza virussen hoog pathogeen zijn!^{1,2,3}

Wilde watervogels vormen, mede doordat ze niet aan de ziekte bezwijken, een reservoir voor influenza. Dit betekent dat de ziekte heerst onder wilde watervogels en dat van daaruit andere vogels (en eventueel zoogdieren) besmet kunnen worden. In de herfst worden de meeste geïnfecteerde vogels gevonden, waarschijnlijk omdat er dan veel jonge, niet eerder besmette dieren zijn, die in hetzelfde water zwemmen als geïnfecteerde volwassen dieren. Tijdens migratie kan verspreiding plaatsvinden, omdat sommige

Advertenties

Verzamelband Onze Vogels

Maak ieder jaar een prachtig boekwerk van uw maandbladen met deze originele verzamelband.

€ 12,00 per stuk
€ 16,50 voor 2 exemplaren
(Bedragen zijn inclusief de verzendkosten)

Postbank 1148324 t.n.v. Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers te Bergen op Zoom

Vogelhandel - Dierspecialzaak 't Honk
Grote collectie vogels
Aves - Nutribird - Orlux
Website: <http://www.thonk.nl>
Symfoniestraat 156, Nijmegen. Tel./fax (024) 377 55 33

Gaat u op Vakantie??

Met het automatisch bad- en drinkwatersysteem krijgen uw vogels "ook in de vakantie" de hele dag door schoon bad en drink water.

Tel : 06-12809358 E mail : vogelwaterbak@struijkservices.nl

wilde vogels grote afstanden afleggen en tussentijds stoppen om te baden en eten. Zowel tijdens het vliegen, maar vooral tijdens de stops kunnen de vogels andere dieren besmetten. Bovendien kan het virus in water van 22°C vier dagen overleven en in water van 0°C zelfs tot 30 dagen. Omdat de verspreiding via mest een belangrijke route is, kan het voor komen dat overvliegende wilde (water)vogels andere vogels in gevangenschap besmetten. Aviaire influenza is bovendien in het wild niet alleen bij anseriformes (watervogels; ganzen, eenden en zwanen vallen onder deze orde) en galliformes (hoendervogels; kippen vallen onder deze orde) vastgesteld, maar ook bij psittaciformes (papegaaiachtigen). Dit betekent dat ook kromsnavels (in gevangenschap) besmet kunnen worden met het virus.^{1,2,8}

Besmetting van papegaaiachtige

Besmetting van (in gevangenschap gehouden) kromsnavels komt voor, maar er wordt weinig over geschreven. In 2006 werd in Dan Diego in Amerika een Amazonepapegaai bij een kliniek aangeboden die algemeen ziek was en diarree had. De vogel was uitgedroogd en lag op de bodem van de kooi. Uit monsters die uit de cloaca en keel genomen werden, bleek dat de vogel besmet was met een LP H5N2 aviaire influenza virus. De vogel kreeg op de kliniek ondersteunende therapie; subcutaan vloeistof, antibiotica, sondevoeding en een warme kooi. Deze vogel heeft de ziekte uiteindelijk overleefd.⁴ In een ander onderzoek werden vogels bewust besmet met een HP H5N1 virus dat uit een dode kip geïsoleerd was en twee andere H5N1 stammen. In totaal werden dus drie stammen gebruikt en twintig vogels. Van de besmette grasparkieten ging de helft dood. De rest van de dieren werd later geëuthanaseerd. Toen bleek dat bij de zes dieren die met dezelfde H5N1 stam besmet waren, geen virus gevonden werd. Deze zes dieren hadden de besmetting alle zes ook overleefd. De dieren die met de HP stam geïnfecteerd waren, hadden het allemaal niet overleefd (dat waren zeven dieren). De laatste stam had weliswaar alle zeven besmette dieren geïnfecteerd, maar daar gingen drie dieren dood en bleven er vier leven.⁵

Ook uit andere onderzoeken bleek dat kromsnavels gevoelig kunnen zijn voor hoog pathogene stammen van aviaire influenza. De dieren kunnen ernstig ziek worden en zonder ondersteunende therapie snel dood gaan. Laag pathogene stammen kunnen de dieren ook ziek maken, maar de vogel hoeft dan niet ernstig ziek te zijn en gaat lang niet altijd dood.⁶ Als een papegaai besmet is met vogelgriep en daar ziek van wordt, zijn de symptomen helaas niet heel typisch. De vogel is gewoon

ernstig ziek. Om de diagnose met zekerheid te stellen moet het virus geïsoleerd worden. Dat kan met een cloaca swab of een swab uit de trachea. Bovendien kan het virus bij pathologie uit het maag-darmkanaal geïsoleerd worden. Als het virus geïsoleerd is, kan vastgesteld worden om welk subtype het gaat en of de variant hoog of laag pathogeen is. In Nederland kan het Centraal Instituut voor Dierziekte Controle (CIDC) in Lelystad dit doen.^{4,6}

Regels bij een uitbraak

In Nederland bestaat een protocol dat in werking wordt gesteld in geval van een uitbraak van aviaire influenza. Indien op een pluimveebedrijf een HPAI virus wordt gevonden, worden de dieren daar geruimd. Ook dieren van bedrijven in de buurt van het besmette bedrijf worden geruimd. Voor hobbymatig gehouden dieren geldt echter dat die niet geruimd hoeven te worden, tenzij daar een veterinaire noodzaak toe bestaat. Dat zou kunnen zijn als er contact is geweest tussen de hobbydieren en (dieren op) het besmette bedrijf. In plaats daarvan kunnen er hygiënemaatregelen ingesteld worden, zoals afschermen ('ophokken'), quarantaine en preventief vaccineren. Gevaccineerde dieren worden alleen geruimd als er een veterinaire noodzaak is.

Als er bij een hobbyhouder HPAI uitbreekt, worden alle voor AI gevoelige vogels op die locatie geruimd. Alleen bedreigde diersoorten en een aantal zeldzame pluimveerassen kunnen van ruiming uitgesloten worden. Het kan dus zo zijn dat een papegaai of ara op een locatie geruimd wordt als daar bij de kippen HPAI vastgesteld is. Binnen een straal van drie kilometer vanaf de besmette locatie worden alle locaties waar (hobbymatig of bedrijfsmatig) pluimvee gehouden wordt bezocht en gescreend op het voorkomen van AI.

Dierentuinen hebben een uitzonderingspositie en daar wordt de ruiming waarschijnlijk beperkt tot besmette dieren en contactdieren. Ook hier geldt weer dat gevaccineerde dieren minder snel geruimd worden en dat zeldzame dieren en rassen van ruiming uitgesloten kunnen worden.⁷

Inenten

Sinds 2006 mag in Nederland hobbymatig gehouden pluimvee en pluimvee met uitloop gevaccineerd worden tegen AI. In dierentuinen in Europa worden ook andere vogelsoorten geënt tegen vogelgriep. Vaccins werken echter niet altijd even goed bij verschillende vogelsoorten. Bovendien hangt de veiligheid van de vaccinatie af van het vaccin en de vogelsoort. Het gaat te ver om hier voor alle vogelsoorten de voor- en nadelen van alle vaccins te vermelden.

Sommige dieren worden een paar dagen ziek en knappen vanzelf weer op. Het komt echter ook voor dat dieren overlijden na vaccinatie. Eén van de grootste risico's van vaccinatie van exoten is dat de dieren overlijden als gevolg van stress door het vangen of tijdens de vaccinatie. Bij grootschalige (nood)vaccinatie moet daar dus rekening mee gehouden worden.^{1,2,7}

Conclusie

Kromsnavels kunnen besmet raken met AI, maar AI bij privé gehouden papegaaien komt weinig voor. Mogelijk ook omdat veel van deze dieren binnen zitten en weinig of geen contact hebben met wilde (water) vogels. Dieren die dat contact wel kunnen hebben, kunnen geënt worden mits van tevoren is uitgezocht of de entstof geschikt is voor die vogelsoort. Bij een uitbraak van AI op een locatie kunnen alle vogels geruimd worden. Liefhebbers van kromsnavels en andere exotische vogels die ook pluimvee houden, doen er verstandig aan om in ieder geval bij het pluimvee vaccinatie te overwegen.

Bronnen

1. Bertelsen MF, Klausen J, Holm E et al., Serological response to vaccination against avian influenza in zoo-birds using an inactivated H5N9 vaccine, *Vaccine* 25 (2007) 4345-4349
2. Directie voedselkwaliteit en diergezondheid ministerie van landbouw, natuur en voedselkwaliteit, *beleidsdraaiboek aviaire influenza versie 1.0*, juli 2007
3. Fouchier RAM, Munster VJ, Keawcharoen J, *Virology of avian influenza in relation to wild birds*, *Journal of Wildlife Diseases*, 43(3) Supplement 2007: 57-514
4. Hawkins MG, Crossley BM, Osofsky A et al, Avian influenza A virus subtype H5N2 in a red-lobed Amazon parrot, *JAVMA*, Vol 228, No. 2, January 15, 2006
5. Isoda N, Sakoda Y, Kishida N et al, Pathogenicity of a highly pathogenic avian influenza virus, A/chicken/Yamaguchi/7/04(H5N1) in different species of birds and mammals, *Arch Virol* (2006) 151: 1267-1279
6. Kaleta EF, Blanco KM, Yilmaz A, et al. Avian influenza A viruses in birds of the order Psittaciformes: reports on virus isolations, transmission experiments and vaccinations and initial studies on innocuity and efficacy of oseltamivir in ovo, *Dtsch Tierarztl Wochenschr* (2007) Jul; 114(7): 260-7
7. Le'cu A, De Langhe C, Petit T et al, Serologic response and safety to vaccination against avian influenza using inactivated H5N2 vaccine in zoo birds, *Journal of Zoo and Wildlife Medicine* 40(4): 731-743, 2009
8. Olsen B, et al, Global Patterns of Influenza A Virus in Wild Birds, *Science* (2006) 312, 384
9. Webster RG, Krauss S, Hulse-Post D et al, Evolution of influenza A viruses in wild birds *Journal of Wildlife Diseases*, 43(3) Supplement 2007: 1-6

RASZUIVER MOET HET NIEUWE TOVERWOORD WORDEN.

Sinds januari 2009 ben ik voor de derde keer lid geworden van de NBvV en heb ik me aangesloten bij de EwvV in Wagenberg Noord Brabant. De eerste keer dat ik lid werd, was begin jaren tachtig bij TVV in Terheijden. In die periode was ik een erg actief lid. De tweede keer dat ik daar weer lid werd was begin 2000, maar dat was alleen voor de ringen en het duurde slechts een korte periode. Ook heb ik me in de afgelopen zomer aangesloten bij Aviornis.

Mijn vogelcollectie bestaat uit een grote volière waarin vele soorten vogels, afkomstig uit alle werelddelen, rondvliegen en rondlopen. Ook ben ik als lid weer meer actief betrokken bij de vereniging. Zo heb ik aan de tentoonstelling meegedaan met enkele hemelsblauwe personata's. Ik was in geen 25 jaar meer op een tentoonstelling geweest. Wat me daar opviel is de aanleiding geweest om dit artikel te schrijven. Samen met mijn vriendin, die ook besmet geraakt is met de vogelkoorts, keken we naar een paar zebra-vinken. Het was op dat moment dat het mij opviel dat de tentoongestelde zebra-vinken een veel groter formaat hadden dan de tentoongestelde in begin jaren tachtig. Het woord formaat lijkt in de vogelsport een soort toverwoord geworden te zijn. Alles moet blijkaar groter en vooral fors. Het liefst kweken we zebra-vinken ter grote van onze huismus. Ook sprak ik een agaporniskweker die het liefst ziet dat een personata het formaat van een roseicollis heeft. Het is een cultuur binnen de NBvV die is ontstaan vanuit de gedachte dat een fors formaat vogel automatisch een sterke en vooral een gezonde vogel is. Het lijkt alsof die gedachte een totaal eigen leven is gaan leiden, met grote "dikzakken" van zebra-vinken als gevolg. Meteen dacht ik aan een artikel geschreven door Frank Grosemans getiteld "Ik heb de grootste" wat ik in het oktobernummer van Aviornis tegenkwam. Hierin vertelt hij dat kwekers

vogels kweken naar hun ideaalbeeld en een grote forse vogel in de volière meer waarderen dan een smalle kleine vogel. Door het verketteren van de kleine exemplaren, lees originele grootte, gaat een deel van het genetische materiaal verloren, terwijl de basis toch al zeer smal is. Moeten we het niet met z'n allen zonde vinden dat we op deze manier de oorspronkelijke vogel, de pure wildvorm, totaal vernietigen binnen onze sport. Kunnen we niet eens met z'n allen goed nadenken of we elke vogel wel zo ver moeten cultiveren dat van enige wildvorm totaal geen sprake meer is? Een zebra-vink is een klein vogeltje, laat dat dan ook zo!

Ook het gemak waarin we een wildkleur met een mutant kruisen (voor het formaat), waardoor we steeds verder in het moeras van onzuivere bloedbanden wegzakken, vind ik zorgwekkend. Het is toch buitengewoon triest dat ik in het augustusnummer van Onze Vogels de volgende passage lees. Ik citeer: "De valkparkieten zijn sinds ongeveer zes jaar in hun bezit en zijn afkomstig uit een oorspronkelijke lijn met importvogels waaruit alleen wildkleur wordt gekweekt. Dit zijn dus zuivere vogels waaruit geen mutanten worden gekweekt. Het valt natuurlijk niet mee om deze lijn zuiver te houden, omdat er nog maar weinig zuivere vogels in Europa zijn. Bloedverversing is haast onmogelijk", einde citaat.

Sinds beginjaren tachtig toen ik ook met

valkparkieten aan het kweken was, is er inderdaad veel gebeurd op het gebied van de mutanten. Het is toch jammer dat we toen niet hebben stilgestaan dat het belangrijk is om de soort raszuiver te houden. Als ik nu een grijze valkparkiet koop is hij split voor misschien wel twintig mutaties. Niet dat ik ook maar iets tegen mutanten heb, ik stond zelf immers met hemelsblauwe personata's op de tentoonstelling waar ik van een kweker zelfs nog een blauwe roodrug heb overgenomen.

Met dit artikel hoop ik een discussie te openen met de vraag of we naast de ingeslagen weg van kleurslagen en mutanten we daarnaast ook ons best moeten gaan doen om onze vogels zo raszuiver mogelijk te houden m.b.t. zowel de wildkleur alsook het formaat. Voor vele soorten is dit wellicht nu al te laat, tenzij we nog over geïmporteerde wildvang kunnen beschikken. Moeten we een aparte tak binnen de bond oprichten waarin de pure wildvorm centraal staat, net als in de wereld van de fazantenkwekers? Moeten we met DNA-certificaten gaan werken waarin onomstotelijk vast staat dat het om een zuivere wildvorm gaat? Ik zou langs deze weg vogelliefhebbers, maar vooral ook de bond willen uitdagen deze discussie met z'n allen te voeren.

RASZUIVER MOET HET NIEUWE TOVERWOORD WORDEN!

Noot van de redactie:

Graag wil ik even reageren op de stellingen van de heer Schellekens in bijgaand artikel. Het kweken van raszuivere vogels is een nobel doel waar ik volledig achtersta. Vanwege de ingestelde importstop is het kweken op zich voor een aantal soorten zelfs absolute noodzaak geworden. De schrijver zou graag een aparte tak binnen de bond zien waarin de wildvorm centraal staat. Hoe hij zich dat voorstelt weet

ik niet maar ik wil er wel op wijzen dat er al jaren speciaalclubs, doelgroepen, werkgroepen etc. zijn. Daarbinnen zijn eigenlijk twee stromingen. Er zijn speciaalclubs die zich richten op groepen vogels en het kweken daarvan. Denk aan de vruchten- en insectenetters, de Europese cultuurvogels, Amerikaanse sijen, parkieten en papegaaien. Daarnaast zijn er allerlei werkgroepen die zich richten

op speciale groepen vogels. Ik ken ze niet allemaal maar er is een werkgroep voor o.a. kardinalen, serinus-soorten, edelparkieten, wevers en wida's, gaaien en gaallijsters etc. Binnen deze clubs en groepen zal naar mijn mening veel sympathie zijn voor de gedachten van de heer Schellekens en als hij een discussie wil opstarten zou hij met die mensen contact kunnen zoeken om één en ander van de grond te krijgen.

Er zijn ook speciaalclubs die zich richten op standaardvogels, zoals bijvoorbeeld zebra-vinken, japanse meeuwen, kanaries(zang, kleur of postuur), gouldamadines, agaporniden of grasparkieten. Deze soorten worden al vele tientallen jaren in grote aantallen gekweekt. Bij die massale kweek krijg je te maken met de natuurlijke variatiebreedte in formaat en model. Er zullen afwijkingen zowel naar boven als beneden voorkomen. Door selectieve kweek hebben de kwekers een vogel gecreëerd naar een gezamenlijk vastgesteld ideaalbeeld, de standaard. Naast kleur en tekening spelen formaat en model een grote rol. De heer Schellekens vindt dat het formaat en model gelijk zou moeten zijn aan dat van de wildvorm. Hij gebruikt termen als: de zebra-vink is een klein vogeltje en moet dat blijven, grote dikzakken van zebra-vinken, verkettering van de wildvorm. Ik wil hier wat opmerkingen

bij maken en hoewel de opmerkingen wellicht op meerdere soorten slaan zal ik bij het voorbeeld van de zebra-vinken blijven. Ik vind de opmerking "een zebra-vink is een klein vogeltje en dat moet zo blijven" te kort door de bocht. In diverse Australische veldgidsen wordt als formaat van de zebra-vink 10 cm genoemd. In de standaard van 1964 wordt als maat voor de zebra-vink 8,5 tot 9 cm genoemd. Pas veel later is dat bijgesteld tot 10 cm en in de huidige standaard tot 11 cm. Het heeft dus vrij lang geduurd eer het formaat van de wildvorm zelfs maar is gehaald. De zebra-vinken die wij zagen in de jaren 60 en 70 waren dus gewoon te klein. Er is ook oog voor de wildvorm bij de zebra-vinken. De timorzebra-vink wordt alleen gevraagd in de wildkleur en er zijn strakke eisen met betrekking tot formaat en model, om de oorspronkelijke wildvorm, een smal klein vogeltje met een puntig kopje en snavel,

zoveel mogelijk vast te houden. Dus hoezo verkettering van de wildvorm.

Tenslotte: de kweek van standaardvogels en mutanten is een belangrijk deel van de vogelliefhebberij. Kijk maar naar de aantallen vogels op onze shows. Het aantal soorten standaardvogels is echter zeer beperkt ten opzichte van het totale aantal soorten. Ik denk dat dat ook zo zal blijven. Veel soorten worden slechts op kleine schaal gekweekt en het behoud van deze soorten in de wildvorm voor onze liefhebberij is eigenlijk al een doel op zich. Het stimuleren van het kweken en het behoud van de wildvorm is een prima doelstelling. Echter als je iets wilt bereiken moet je zien te voorkomen dat je anderen tegen de schenen schopt en de juiste argumenten gebruikt.

Advertenties

KOUDIJS

Voor nieuws en actie zie onze site

NIEUW
Bloedluis
bestrijdingspakket

Telefoon 0578 695533 - Fax 0578 695413
Internet: www.koudijskleindiersport.nl
E-mail: koudijskleindiersport@hotmail.com

Aluminium voliëres op maat gemaakt.

Bel voor een gratis offerte:
0522-281776

of kijk op: www.waluvo.nl

SCHERPE MAAGKIEZEL

* voor kanaries, tropen, wildzang, kleine parkieten, etc. * voor grote parkieten, papegaaien, kwartels, fazantjes, etc. * voor postduiven.

Uw vogels hebben geen tanden. Wel een spierraag. Zorg dat er scherpe kiezel in zit!

VERKRIJGBAAR IN ALLE DIERENSPECIALZAKEN.

NU OOK OESTERSCHELPENGRIT

Gratis monster en folder bij:

F. THIJSSSEN MILL

SPECIALIST IN SCHERPE MAAGKIEZEL
Tel. (0485) 45 17 37 - Postbus 29, 5450 AA MILL

Geslachtsbepaling door DNA uit veren

Taurus Diagnostik
in der IT GmbH
Universität Bielefeld | Bio V
Universitätsstraße 25
D-33615 Bielefeld
telefoon 0049 521 106 54 84
Fax 0049 521 106 56 54
info@taurus-diagnostik.de
taurus-diagnostik.de

Wij spreken Nederlands

1-3 analyses: per € 14,99
4-10 analyses: per € 13,99
11-20 analyses: per € 12,99
21-40 analyses: per € 11,99
of 41 analyses: per € 10,99

DNA-test
APV + PBFD: € 28,00
+ Chlamydia: € 46,00
die prijzen zijn inclusief BTW

RECHTE VOORFRONTEN met deurtjes / met klepjes en bakjes

Afmeting/hoog	30 cm	40 cm	50 cm	/ 30 cm	40 cm	50 cm
30 cm	€ 3,00			€ 4,50		
40 cm	€ 3,50	€ 4,00		€ 5,00	€ 5,50	
50 cm	€ 4,00	€ 5,00		€ 6,00	€ 6,50	
60 cm	€ 5,00	€ 5,50	€ 8,50	€ 6,50	€ 7,50	€ 10,00
70 cm	€ 5,50	€ 6,50		€ 7,50	€ 8,50	
80 cm	€ 6,00	€ 7,50	€ 11,50	€ 9,00	€ 10,00	€ 14,00
100 cm	€ 8,00	€ 10,00	€ 13,00	€ 11,00	€ 13,00	€ 16,00
120 cm	€ 9,00	€ 11,00	€ 16,00	€ 13,00	€ 15,00	€ 19,00

Wij leveren ook fronten met zware spijl in 30, 40 en 50 cm hoog
Op de fronten geven wij 10% korting bij bestelling boven € 100,00
Tevens leveren wij aluminium kokerprofiel, gaas en verbindingstukken.

Vogelspecialzaak Cor Quartel Richtersweg 15
7339 AA Ughelen (Apeldoorn) Tel. 055-5428539 of 06-51019283 Fax: 055-5403229

Francisco levering vanaf € 500,00 daar beneden € 20,00 vracht

A.O.B. "DE VOGELWERELD"

Lees DE VOGELWERELD maandelijks tijdschrift van de A.O.B. Algemene Ornithologische Bond van België.

Jaarlijks abonnement van januari tot december, ten bedrage van € 35. Te storten op Nederlandse postrekening 115834 met vermelding A.O.B. Tijdschrift voor Natuurwetenschappen - Bosveldstraat 2 - 9260 Wichelen (België)

Tel.: (0032)(0)52/42.21.75

Een variatie aan vogels siert deze maand ons kalenderblad. De Haakbek is dominant aanwezig, echter de beide duifjes zijn zeker ook een beschrijving waard!

foto: Piet Onderdelinden

De haakbek heeft als verspreidingsgebied het midden en noorden van de Scandinavische landen tot in Siberië. Hij broedt in de minder dichte naaldbossen en gemengde bossen in Noord- en Oost-Europa. Tijdens hun zoektochten naar voedsel vormen ze vaak grote groepen. In de winter blijven ze in hun broedgebied. Op de foto zien we het mannetje afgebeeld, vrouwtjes bezitten een okergele kleur. De zang bestaat uit een stil op en neer gaand melancholisch gemompel, dat goed bij de grote ondoordringbare sparrenwouden past waar hij voorkomt. Hij eet bij voorkeur bessen; onder andere lijsterbessen, rozenbottels en de knoppen en scheuten van allerhande bomen zoals sparren, dennen, enz. Door de territoriumdrang van de man in de broedperiode is het aan te bevelen niet meer dan een paartje in een volière te houden. Haakbekken kunnen in een volière met een vorst- en tochtvrij nachtverblijf overwinteren.

Het zijn echte zaadeters. Er zijn speciale zaadmengelingen voor ze verkrijgbaar, bekijk hiervoor maar eens de zaadmengelingen van onze bekende adverteerders en de standhouders op beurzen, bondstentoonstellingen e.d. Daarnaast dienen allerlei onkruidzaden zoals paardenbloemknoppen, teunisbloem, zuring, bijvoet e.d. gegeven te worden gegeven. Verder moeten graszaden, knoppen van vruchtbomen, bessen, groenvoer, eivoer, universeelvoer, enkele buffalowormen of wat geknipte meelwormen en gekiemd zaad worden verstrekt. Natuurlijk dienen ook maagkiezel en grit vrij ter beschikking te staan. Indien er jongen zijn zal de voeding moeten worden aangepast. Voornamelijk is er dan behoefte aan allerhande insecten zoals

bladluis, spinnetjes, fruitvliegjes, buffalowormpjes en hun larven. Voor de fok is een ruime dicht begroeide buitenvolière zeer geschikt. In een goed beplante volière zullen ze zich goed thuis voelen. Als nestgelegenheid kan een plankje van 25x25 cm. met daarin een rond gat dienst doen. In dit gat kan dan een nestkom met een doorsnede van 16 cm. geplaatst worden. In de nestkom dient op zijn beurt weer een touwnestje te worden geplaatst. Aan de bodem dient op één van de zijden een plankje van bijvoorbeeld 25x8 cm. Ter bevestiging aan de wand te worden aangebracht. Als bouw materiaal dienen de vogels de beschikking te hebben over kokosvezel, hooi, uitgeplozen sisaltouw e.d. Als de vogels in goede broedconditie zijn zal de pop beginnen met de nestbouw en de man vrijwel constant zingen waarbij hij zijn kopveren rechtop zet. Paringen tussen beide vogels vinden veelal plaats op de bodem van de volière. Het nest wordt meestal in korte tijd gebouwd. Vaak wordt nog door de pop aan het nest gebouwd als het eerste ei al is gelegd. Gemiddeld worden 3 - 5 eieren gelegd. De eieren zijn grijsblauw van kleur met donkere stippeltjes en vlekjes. De pop bebroedt de eieren alleen. Na ca. 13 dagen broeden, komen de eieren uit. De jongen dienen ongeveer op de 5^e dag met ringmaat 3,5 mm. geringd te worden. Om te voorkomen dat de jongen uit het nest gegooid is aan te raden de ringen te voorzien van een stukje ventielslang. De jongen vliegen na ongeveer 18 dagen uit. Zij worden in het begin overwegend met insecten groot gebracht. Daarbij is het verstandig om de insecten 3 keer daags in porties te geven. Geef niet meer dan de vogels in 1 - 1½ uur op kunnen. Na ongeveer 3 weken zijn de jongen zelfstandig. Het terugkeren van de jongen naar het nest kan beter vermeden worden om het aanpakken van de nieuwe eieren te voorkomen. Verwijder daarom de jongen uit de volière bij het uitkomen van het nieuwe broedsel. Na de rui vertonen de jonge mannetjes en popjes veel gelijkenis. Hoe grijzer de rug en stuit, des te groter de kans dat het om een popje gaat. Hoe meer en dieper oranje de rug en stuit is hoe meer kans op een man. Er dient opgemerkt te worden dat bij toediening van kleurstimulerende middelen de popjes ook gedeeltelijk rood kunnen worden. De zang en het gedrag zullen het verschil echter aantonen. Op tentoonstellingen heeft de diepste en egaalst gekleurde rode man de voorkeur. De borst moet een gehamerde tekening tonen. De vleugeltekening moet scherp en helder zonder rode aanslag zijn en mag niet in elkaar overvloeien. Mannen die niet opgekleurd zijn laten een okergele kleur zien dit is niet fout, echter als een keuze gemaakt moet worden tussen een goed opgekleurde en een niet gekleurde verdient de opgekleurde de voorkeur. Bij de pop wordt een kleuregaliteit gevraagd, de borstkleur mag niet vlekkelig zijn, en moet de schub- en gehamerde tekening duidelijk aanwezig en de onderstaarttekening compleet zijn.

Het Vredesduifje (links op de foto).

Van oorsprong komen deze duifjes uit Noord- en Oost-Australië. Opvallend is de dwarsgestreepte tekening op de borst, wij zouden denken dat het zebra-duifje wat betreft zijn naam deze zou borsttekening bezitten, maar op de foto zien we dat dit niet het geval is. Zij kunnen bijzonder goed met andere vogels opschieten en hier geldt ook weer, dat zij soortgenoten niet verdragen. Geslachtsonderscheid is moeilijk te zien. Het zijn rustige vogels, welke veel op de grond rondscharrelen, behalve de hier onder beschreven zaden, worden alle soorten graszaden graag gegeten. Dierlijk voedsel zoals buffalowormen eten zij graag. Bodembedekking grof zand of kiezel voor de spijsvertering. Broedtijd is 17 à 18 dagen en na 13 dagen verlaten de jongen het nest.

Het Zebra-duifje (rechts op de foto).

Deze duifjes komen van oorsprong uit Zuid-Birma tot Sumatra, Borneo, de Filippijnen, Java en de Lombok eilanden. Op de foto zijn duidelijk de verschillen tussen het vredesduifje en het zebra-duifje te zien. Geslachtsverschil is echter niet of nauwelijks waarneembaar. Het voedsel bestaat uit gierst, millet, witzaad,

hennep, gepelde haver, weegbreezaad, lijnzaad, maanzaad, halfrijpe graszaden, grit en mineralen. Meelwormen en ander levend voedsel eten zij meestal niet. Men kan er mee in een

volière broeden, doch in een ruime kooi zijn ook goede resultaten geboekt. Ze zijn erg gevoelig voor koude, zodat ook voor deze duivensoort 's winters moet worden bijverwarmd tot 10°C. De broedtijd is 12 dagen en na 16 à 20 dagen vliegen de jongen uit. Bijvoeding van geweekt oud wittebrood is aan te raden.

foto: Piet Onderdelinden

Door Ger Essenberg